

Kommunalvalg i Norge. Alternativets norske venner, Miljøpartiet De Grønne, er braget frem.

nyheder side 11

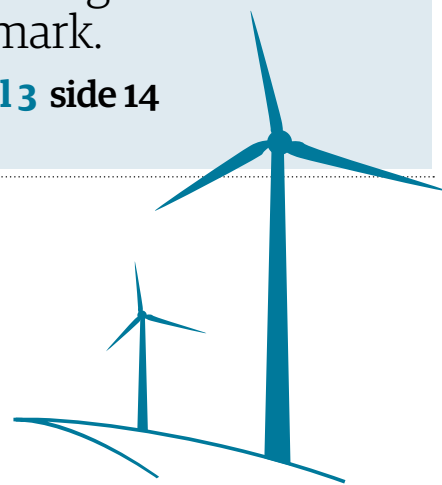

Borgmestre: Vigtigt at flygtninge ikke samles i udsatte områder, hvis integrationen skal lykkes.

nyheder side 3

100% vedvarende. Samsø er et fyrtårn i den grønne omstilling af Danmark.

Klimaserie del 3 side 14

kommunen

politik fra rødderne | mandag 21. september 2015 · nr. 20 · 58. årgang

NU RAMMER RETSSAGEN DE FRYGTER

Intriger, alliancer og eksklusioner. Retssag mellem tre tidligere partifæller giver indblik i et historisk råt lokalpolitisk opgør om magt og indflydelse i et nordjysk byråd.

nyheder side 4-5

LARS HORN, BAGHUSET

Tillid til embedsmænd er i bund

To ud af tre danskere angiver, at de enten har ret lille eller meget lille tillid til embedsmænd. Stærkt bekymrende, påpeger professor, for embedsværket er langt bedre end sit rygte.

o skandalesager

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

De styrer systemet Danmark, men nyder samtidig stor mistillid blandt befolkningen.

I en meningsmåling, som AB Analyse har udført for *Kommunen*, svarer 67,4 procent af danskerne, at de enten har ret lille eller meget lille tillid til embedsmænd i ministerier og styrelser, mens det gælder for 65,6 procent af danskerne, når de bliver spurgt til embedsmænd i kommuner og regioner.

- Det undrer mig, at mistilliden er så voldsom. Danskerne plejer jo ikke at være et folkefærd, som lader sig påvirke så meget af øjeblikkelige stemningsskift. Det er jeg både overrasket over og stærkt bekymret for, siger professor i statskundskab Peter Munk Christiansen fra Aarhus Universitet.

Han har igennem flere år forsket i embedsværkets rolle, og han mener ikke, hr. og fru Jensen til daglig går og har nogen bestemt mening om embedsmænd. Men de senere års politiske sager har nu fået sat deres aftryk på folkeopinionen.

- Dels har skandalesagerne været enormt skadelige, dels har hverken politikerne eller embedsværket været i stand til at få fortalt, at systemet altså ikke er så ringe igen, forklarer Peter Munk Christiansen.

I anledning af, at det såkaldte Bo Smithudvalg mandag offentliggør deres rapport og anbefalinger om embedsmændenes rolle, har *Kommunen* sendt en rundspørge ud til de kommunale topembedsmænd. Og den tegner et ganske andet billede end den offentlige debat. Kun ganske få oplever for eksempel en politisk mistillid til deres arbejde.

- Tilliden til politikerne er jo heller ikke særlig høj for tiden, så jeg vil tro, at vi også får lidt afsmitning fra det. Samtidig tror jeg, man er inde i et mere konfliktfyldt farvand i disse år, hvor mange reformer og omlægninger har gjort folk mere bekymrede, siger kommunaldirektør Mogens Pedersen fra Varde Kommune.

» Læs tema side 8-9

**VENTILATIONSVINDUET
ER DEN ØKONOMISKE GENVEJ
TIL ET GODT INDEKLIMA**

– uden store indgreb i bygninger eller dyr mekanik

Ring 81 81 81 10
og hør meget mere

ventilationsvinduet

ventilationsvinduet.dk

Sortebjergvej 2 · DK-6640 Lunderskov

■ Forsvarsminister under pres ■ Minister skrotter fattigdomsgrænse ■ Gyldent kommunalt håndtryk forarger ■ Kommuner straffer dårlig rengøring ■ Bo Smith-udvalg offentliggør rapport

■ **Dårligt spin.** Presset vokser på forsvarsminister Carl Holst. Gamle mails og visitkort dokumenterer, at Christian Ingemann udadtil har omtalt sig som personlig assistent for den tidligere regionsrådsformand, hvilket Carl Holst ellers hidtil har benægtet. Socialdemokraterne har kaldt ministeren i samråd, regionsrådet har undsaet Carl Holst, og også det kommunale tilsyn under Statsforvaltningen er gået ind i sagen. Samtidig er det kommet frem, at Christian Ingemann har fået løn fra regionen, efter han var blevet ansat som særlig rådgiver for ministeren.

■ **Fattigdom forbi.** Der er ikke længere fattige mennesker i Danmark. Det skyldes, at social- og indenrigsminister Karen Ellemann har skrottet den officielle fattigdomsgrænse, der blev indført af den tidligere regering. Tidligere var man fattig, hvis man tjente under 50 procent af medianindkomsten tre år i træk og ikke havde en formue på over 100.000 kroner per voksen. Nu er der intet officielt mål for fattigdom, og det er et problem i forhold til at måle virkningen af nye tiltag, lyder kritikken fra både politikere og interesseorganisationer.

- Man genindfører fattigdomsydelserne, og nu skrotter man fattigdomsgrænsen, så man ikke kan måle konsekvenserne af sin egen asociale politik, lyder det fra SF's formand Pia Olsen Dyhr.

GALLUP RUNDSPØRGE

56%

Så stor en andel af danskerne mener, at vi bør give opholdstilladelse til flere flygtninge nu, hvor der er konflikter i Syrien og Irak

■ **Kontant kommunal afskedsbonus.** Den nu forhenværende administrerende direktør i Odense Kommunes Børne- og Ungeforvaltning, Peter Pietras, fratræder sin stilling med et særdeles lukrativt gyldent håndtryk på 4,5 millioner kroner. Det sker, efter at en uvil dig konsulentrapport har afsløret, at forvaltningen i sager om udsatte børn systematisk og planlagt har overtrådt lovgivningen. Men fratrædelsesordningen vækker harme på Christiansborg.

- Det er helt ude i hampen, at en direktør tilsyneladende bevidst og systematisk har svigtet udsatte børn og brudt loven for derpå at få en millionbonus, når han bliver afskediget. Det er lemfældig omgang med skatte kroner, siger Laura Lindahl (LA) til TV 2.

Flygtningestrømmen fortsætter, og mens de politiske ledere leder efter en fælles løsning, har Ungarn lukket grænsen til Serbien. Det har tvunget flygtninge vestpå, hvor den mest populære rute nu går gennem Kroatien.

Foto: Polfoto/AP/Tamas Soki

■ **Ringe rengøring.** Kvaliteten af kommunernes udliciterede rengøring er så dårlig og mangelfuld, at 4 ud af 10 kommuner, som har udliciteret rengøringen, har gjort bodskrav gældende overfor rengøringsvirksomhederne. Det viser en aktindsigt, som Fagbladet 3F har søgt. I Vejle Kommune forlangte man i 2013 en bod på i alt 129.000 fra Elite og ISS, mens Børn- og Ungeafdelingen i Aarhus Kommune alene har forlangt en bod på hele 700.000 kroner for mangelfuld rengøring på skoler i kommunen, skriver Fagbladet 3F.

- Jeg håber, kommunerne stiller sig selv det spørgsmål, om det kan betale sig at udbyde rengøringen, når kvaliteten bliver så ringe, at de er nødt til at pålægge de private rengøringsfirmaer en bod, siger Ellen K. Lykkegaard, der er formand for Den Offentlige Gruppe i 3F.

”Nu er jeg typen, der bøjer mig ned, hvis jeg ser en 50-øre på gaden. Og jeg kan godt garantere, at jeg også ville bøje mig ned, hvis jeg så en halv million kroner.”

Tyge Wanstrup, centerchef for Trafik og Ejendomme i Næstved, i DR's nye program 'Spild af dine penge', hvor det kommer frem, at kommunen kunne have sparet 550.000 skatte kroner på nye møbler, hvis man havde benyttet sig af indkøbsaftaler.

Mai Mercado
@_MaiMercado

Der er nu endelig dokumentation for, at skoledagene er alt for lange. Nu må @EllenTraneNorby se realiteten i øjnene
#dkpol #skolechat

■ **Ny rapport.** Statsløsesagen, nødløgnen om Christiana og Helle Thornings skattesag. De seneste år har der været en lang række skandaler i det offentlige, hvor forholdet mellem embedsmænd og politikere har været i centrum. Mandag den 21. september klokken 11 bliver vi formentlig klogere på det område, når Bo Smith-udvalget offentliggør sin længe ventede rapport om forholdet mellem politikere og embedsmænd og de rammer, de arbejder under. Udvalget blev nedsat af Djøf i juni 2014 i kølvandet på debatten om, hvorvidt den offentlige forvaltning fungerer, som den skal. Medlemmerne tæller både fremtrædende politikere, embedsmænd og professorer, og de har i fællesskab kigget på normerne om lydhørhed, partipolitisk neutralitet, faglighed, lovlighed og sandfærdighed fra byråd til Folketing. Samtidig indeholder rapporten også en vurdering af, om der er behov for nye initiativer for at sikre et velfungerende embedsværk i Danmark. ●

kommunen

POLITIK FRA RØDDERNE

Udgiver: Kommunen A/S, Gammel Strand 50
DK-1202 København K

Ansv. redaktør: Claus G. Theilgaard
Administrationschef: Malene Mørkbak Bruun
Redaktion: red@kommunen.dk
Telefon 3334 6069

Redaktionschef: Benjamin Holst
Redaktionssekretær:
Johan Seidenfaden

Journalister: Morten Munkholm, Knud Abildtrup, Kirsten Laursen, Ronja Pilgaard, Morten Uhrenholdt, Jonas Sloth Bach, Lærke Cecilie Lindegaard, Michael Kjærgård, Søren Engelbrecht

Debat & Navne:
debatognavne@kommunen.dk

Avislayout:
Jakob Thuemoes

Korrektur:
Svend Kjems Hove

Foto: Scanpix, Polfoto, Colourbox

Salg & abonnement:
Harald Wang, tlf. 4635 5343
harald@kommunen.dk

Årsabonnement: 2.575 kr.
www.kommunen.dk/abonnement

Annoncer:
Jørgen Scheel, tlf. 2392 4401
jorgen@kommunen.dk

Henrik Eskelund, tlf. 33346062
henrik@kommunen.dk

Læsertal: 34.000 (Index Danmark/Gallup
4. kvartal 2014 + 1. kvartal 2015)

Tryk:
JYPA/OTM

Kommunen udgives på et kritisk og uvildigt journalistisk grundlag. Målgruppe: Politikere og embedsmænd i kommuner, regioner og staten samt den kommunale verdens mange interessenter og leverandører.

Udgives i samarbejde med dknyt.dk.

kommunen
AGORA

DKNYT

Borgmestre: Flygtningefordeling afgørende for integration

Der er ingen grund til panik over den store indvandring. Selvom flygtningene ofte kommer med tung psykisk baggage, så oplever man i Ishøj positive effekter af de nye borgere, fortæller kommunens borgmester, Ole Bjørstorp (S).

Foto: Jacob Ehrbahn / Polfoto

Nulkommuner advarer mod, at man gentager fortidens flygtninge-fejltagelse og lader dem samle sig i bestemte boligområder. Skal flygtningene integreres godt, kræver det en afbalanceret lokal fordeling - men det er svært at holde folk fra at flytte rundt i landet.

◉ indvandring

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

Mens folk fortsat i stor stil søger ind over Europas grænser med drømmen om en anden tilværelse, bliver statistikkerne over tidligere tiders flygtningeindsats brugt til at råbe vagt i gevær.

En analyse fra Dansk Arbejdsgiverforening viste i foråret, at kun hver fjerde flygtning er i job efter ti år i landet.

Og statistisk set klarer indvandrere sig dårligere både i skolen og på arbejdsmarkedet og er i højere grad på offentlig forsørgelse. Derfor skal fortidens fejltagelser ikke gentages.

- Når vi nu ser en stor tilstrømning af flygtninge, så skal vi selvfølgelig sørge for, at de bliver fordelt på en fornuftig måde. Ikke bare i starten, men også på længere sigt, for det var mest det, man ikke fik gjort i 80'erne og

”Det handler om sprog og job. Vi skal have lært dem dansk så hurtigt som muligt, og vi skal have dem aktiveret - ikke i kommunale job, men i private virksomheder, hvor der er mulighed for længerevarende ansættelser”

Michael Ziegler (V), borgmester i Høje-Taastrup

90'erne. Vi skal simpelthen sørge for, at de ikke samler sig i nogle bestemte områder, her på Vestegnen for eksempel, siger Ole Bjørstorp (S), der som borgmester i Ishøj sidder i spidsen for den kommune i landet, der har den største andel af indvandrere.

Næsten hver tredje indbygger i kommunen er af udenlandsk herkomst; flest kommer fra Tyrkiet, men også Pakistan, Irak, Marokko og det tidligere Jugoslavien fylder pænt i befolkningsstatistikken. Og Ole Bjørstorp kan godt frygte, at det store antal flygtninge, der lige nu placeres strategisk i kommuner landet over, om få år vil søge mod Vestegnen, hvor både

billige boliger og kulturelle fællesskaber lokker.

- Det må være statens opgave at overvåge, hvordan flygtningegrupperne kommer videre i systemet, så vi ikke ser, at de samler sig i bestemte områder om få år, siger borgmesteren.

Uden stavnsbånd

Også i Ishøjs nabokommune Høje-Taastrup, hvor cirka 20 procent af indbyggerne er indvandrere, kender de til effekten med tilflytning af bestemte befolkningsgrupper til deres sociale boligområder.

- Det er et stort problem, at vi har fået bygget så forkert, som vi har. I min kommune

har vi nogle meget store boligområder såsom Taastrupgård og Charlotteager, som blev bygget før min tid, men som vi må leve med er opstået. Og der er det meget svært at undgå, at flere folk flytter til, siger borgmester Michael Ziegler (K), som samtidig har svært ved at se, hvordan man skaber den rigtige balance.

- Vi ønsker selvfølgelig ikke et samfund, hvor folk ikke kan flytte frit rundt, men jeg anerkender samtidig, at det giver meget store udfordringer, når der opstår store koncentrationer af en bestemt samfundsgruppe, tilføjer han.

Michael Ziegler tror, at de flygtninge, der kommer til landet i øjeblikket, ofte har en bedre uddannelse end dem, vi har modtaget tidligere, og at det kan hjælpe i integrationsarbejdet. Det har man blandt andet set med de vietnamesiske flygtninge i Høje-Taastrup, som startede med at bo i Taastrupgård, men hurtigt rykkede videre.

- Det handler om sprog og job. Vi skal have lært dem dansk så hurtigt som muligt,

og vi skal have dem aktiveret - ikke i kommunale job, men i private virksomheder, hvor der er mulighed for længerevarende ansættelser, siger Høje-Taastrups borgmester.

Ole Bjørstorp mener, det er vigtigt, at lokalbefolkningen ikke går i panik over den store indvandring, for selvom flygtninge ofte kommer med en tung psykisk baggage og kan være sårbare, så oplever en kommune som Ishøj også positive effekter.

- Vi får fortsat flere tosprogede borgere her i Ishøj, men jeg mener også, at vi har fået opbygget en bedre kapacitet til at tage imod dem. Vi har langt bedre integrationsprogrammer i dag, så rigtig mange kommer i job, og vi kan se, at flere af dem søger videre ud i vores villakvarterer, siger han.

» Læs også vores flygtningereportage fra Berlin på side 16-19

Sagen kort

Sagens to centrale hændelser er henholdsvis oprettelsen af en falsk Facebook-profil og Facebook-side og indleveringen til byrådet af en anonym skrivelse, der oplister en række usande beskyldninger mod Vivi Jensen.

Ifølge Vivi Jensen, der har anlagt sagen, er det Vibeke Købsted, der står bag begge dele. Hun er dog udelukkende stævnet for de ærekrænkende beskyldninger, mens Tom Bork er stævnet for offentligt at beskylde Vivi Jensen for at stå bag Facebook-profilen og Facebook-siden, der satte både ham og Nelly Lundsgaard-Sørensen i et særdeles dårligt lys.

VIVIS VENDETTA

Hemmelige optagelser, skjulte alliancer og bagtalelse af værste slags er ingredienserne, når en historisk sag mellem tidligere partimedlemmer i denne uge skal for retten i Hjørring.

o vilde vesten

Af Jonas Sloth Bach
jonas@kommunen.dk

Solens stråler står højt over Christiansborgs tagterasse. Det er sidste lørdag i august, og sommeren siger farvel med en overvældende afskedssalut. Byen er stadig fuld af turister, men gangene og kontorerne i Folketinget er weekendtomme.

Vivi Jensen tager et gult plastomslag af sin taske og lægger det på bordet. Elastikkerne er under pres fra den store bunke papirer, der ligger indeni. De fleste er opdelt og samlet i forskellige plastlommer, der hver har små, farvestrålende post-it sedler på, så bunken bliver nemmere at finde rundt i. Mappen indeholder Vivi Jensens ammunition i sagen mod hendes tidligere veninde, byrådskollegaen i Dansk Folkeparti, Vibeke Købsted, og den tidligere partifælle i lokalforeningen, Tom Bork. Balladen i Hjørring har varet i flere år og består som en bedre politisk spændingsserie af både politianmeldelser, konspirationer, fiktive Facebook-profiler, alliancer og fjendtlige opgør på kryds og tværs. Adskillige byrådsmedlemmer og medlemmer af Dansk Folkepartis lokalforening er blevet ekskluderet eller er gået selv, men nu skal en del af den forbitrede hårdknude af personopgør, forliste venskaber og kamp om magten i byrådet for første gang for retten.

"Jeg har anlagt sagen, fordi jeg ikke synes, man som hovedbestyrelse skal sidde og afgøre, om jeg skal finde mig i den behandling, jeg har fået."

Vivi Jensen

Vivi Jensen

Sagens hovedperson, der har anlagt sagen. Vivi Jensen sidder i byrådet i Hjørring og i Regionsrådet i Region Nordjylland. Begge steder er hun nu løsgænger, efter hun blev ekskluderet af Dansk Folkeparti for at vælge at lægge sag an mod partifæller. Vivi Jensen var tidligere formand for DF's lokalforening og spidskandidat til byrådet i 2013.

- Jeg føler ikke, jeg er blevet hørt overhovedet; jeg har bare fået trukket tæppet væk under mig. Jeg har anlagt sagen, fordi jeg ikke synes, man som hovedbestyrelse skal sidde og afgøre, om jeg skal finde mig i den behandling, jeg har fået, siger Vivi Jensen.

På grund af sagsanlægget har Dansk Folkeparti valgt at ekskludere hende af partiet, som hun repræsenterede i både byrådet i Hjørring og i Regionsrådet for Region Nordjylland. Nu sidder hun tilbage med ingenting, siger hun, men håbet om at få rettens ord for, at hun er blevet udsat for injurier, bagvaskelse og æreskrænkelser, har hun stadig.

Magtkampen

Det gule plastomslag er fyldt med gamle mailkorrespondancer, screendumps af Facebook-kommentarer og kopier af håndskrevne beskyldninger, der er indleveret anonymt til kommunen. Med disse dokumenter mener Vivi Jensen at kunne bevise, at hun er blevet udsat for de påståede krænkelser, men efterhånden som hendes ny-malede negle bladrer i papirerne, ser også hun ud til et øjeblik at have mistet overblikket over stakken.

Historien bag det opgør, der nu skal for retten, er indviklet. Da Vivi Jensen i 2008 flytter til Nordjylland, melder hun sig ind i Dansk Folkepartis lokalforening, hvor hun også bliver formand og stiller op til byrådet. Ved kommunalvalget i 2009 får hun 243 personlige stemmer, mens spidskandidaten Morten A. Petersen får 607 og kommer ind på det enlige mandat, som partiet sikrer sig. I tiden efter kommunalvalget vokser utilfredsheden med Morten A. Petersen så meget, at lokalforeningen ikke vil pege på ham som spidskandidat til det kommende valg. Den 28. august 2012 tager han konse-

Tom Bork

Den ene af de to sagsøgte, der ifølge sagsanlægget har gjort sig skyldig i at fremsætte og udbrede ærerørige udtalelser om Vivi Jensen. Tom Bork er tidligere næstformand i lokalforeningen, men meldte sig ud på grund af utilfredshed med Vivi Jensen og stiftede Folkelisten sammen med Nelly Lundsgaard-Sørensen.

kvensen og melder sig ud af Dansk Folkeparti og ind i Venstre. Det gør pladsen som spidskandidat for DF ledig. I første omgang bliver næstformanden i lokalforeningen, Tom Bork, udpeget som spidskandidat. Men fordi en plads i byrådet vil kunne betyde, han ikke kan passe sit job i skibsfarten og derfor måske skal kompenseres for tabt arbejdsfortjeneste med flere hundred tusinde kroner om året, indvilger han kort efter i at overlade pladsen som spidskandidat til Vivi Jensen. Udadtil er der enighed om beslutningen, men under overfladen begynder utilfredsheden med Vivi Jensen at vokse. I løbet af foråret 2013 mister Tom Bork og lokalforeningens sekretær, Nelly Lundsgaard-Sørensen, deres tillid til Vivi Jensen, og i medierne fremfører de deres kritik af hende. Det får de interne stridigheder til at vokse så meget, at hovedbestyrelsen må gå ind i sagen.

I Dansk Folkepartis landsledelse vil man ikke acceptere, at de to fremstående byråds-kandidater står tvivl om deres spidskandidat i offentligheden. I første omgang tager organisationskonsulent Steen Thomsen fra København til Hjørring, hvor han mødes med de stridende parter 29. august 2013. I fællesskab bliver de enige om at slå en streg i sandet og kigge frem mod kommunalvalget. Borgfreden varer dog ikke engang en uge. Den 3. september tager Tom Bork til møde med Steen Thomsen i København, skriver Hirtshals' lokale webavis Skipperposten senere. Her får Tom Bork præsenteret et ultimatum: Enten skal han trække sig som byråds-kandidat og fra posten som bestyrelsesmedlem i lokalforeningen, eller også vil han blive ekskluderet, lyder beskeden. Han vælger at skrive under på sin udmeldelse af partiet og får følgeskab af

Vibeke Købsted

Den anden af de to sagsøgte, der ifølge sagsanlægget har gjort sig skyldig i at fremsætte og udbrede ærerørige udtalelser om Vivi Jensen. Vibeke Købsted er det eneste byrådsmedlem for Dansk Folkeparti i Hjørring efter Vivi Jensens eksklusion.

Nelly Lundsgaard-Sørensen. Tre dage senere danner de Folkelisten. Det er kort herefter, at de siger, som nu skal for retten i Hjørring, begynder at rulle.

Profilen

Linda S. Sørensen kigger med et stift blik ud fra skærmen på billedet på sin Facebook-profil. Det glatte mørke hår er delt med en sideskilning, og den lukkede mund og de markerede kindben giver hende et alvorligt udtryk. Hun er smuk på en dyster måde. I virkeligheden har Linda S. Sørensen ikke noget ansigt, ingen krop og ingen adresse. Linda S. Sørensen var en falsk Facebook-profil, der i løbet af september 2013 postede et groft manipuleret foto af Nelly Lundsgaard-Sørensen på Facebook. På billedet havde hun fået tegnet kaninører og underligt stikkende øjne, og hun blev kaldt Nællly Særesen. Kort tid efter dukker også en Facebookside for Folkelisten op. Den er oprettet af en, der udgiver sig for at være Tom Bork, men de ukorrekte personlige oplysninger og krænkende beskyldninger, den indeholder, er bestemt ikke til hans og Folkelistens fordel. Tom Bork melder sagen til politiet, der kan oplyse, at Linda S. Sørensens eneste Facebook-ven er Vivi Jensen. Det er også hende, som Tom Borks mistanke retter sig mod, da TV2 Nord laver en historie om den beskidte valgkamp.

- Jeg kan danne mig et billede af, sådan som det hele er skrevet, af at det er en, der er kommet i vores hjem, og det er en, vi har været sammen med. Og når jeg lægger det sammen, så kan jeg kun få et facit, der hedder Vivi P. Jensen, siger han til tv-stationen.

Det er lige præcis den påstand, som Vivi Jensen nu har valgt at slæbe Tom Bork i ret-

» Fortsættes side 19

Nelly Lundsgaard-Sørensen

Er ikke sagsøgt, men alligevel central i sagen, da hun delvis blev offer for manipulerede billeder og beskrivelser, som den stadig ukendte og opdigtede Facebook-profil Linda S. Sørensen stod bag. Nelly Lundsgaard-Sørensen trak sig ligesom Tom Bork fra DF grundet utilfredshed med Vivi Jensen og var ligeledes med til at danne Folkelisten.

"Det handler ikke om, hvorvidt det er strafbart eller ej"

Det er ingen klare retningslinjer for, hvornår man har gjort sig fortjent til eksklusion af Dansk Folkeparti, og selv lovovertrædelser kan tolereres, siger organisationskonsulent hos Dansk Folkepartis hovedbestyrelse Steen Thomsen.

Af Jonas Sloth Bach
jonas@kommunen.dk

Hvor går grænsen for, hvad man skal finde sig i som medlem af Dansk Folkeparti?

Hvis man bliver svinet til offentligt, så er det klart, at man ikke skal finde sig i det. Det vil vi heller ikke finde os i, og derfor er der kort vej til at blive ekskluderet, hvis man går og sviner hinanden til offentligt.

Er det OK at udkæmpe interne kampe ved at lave Facebook-sider på vegne af andre eller indlevere anonyme beskyldninger til kommunen?

Nej, det er det ikke, og jeg siger heller ikke, at der ikke er foregået noget som helst, der ikke er i orden. Det tror jeg såmænd der er på flere forskellige sider. Men det er ikke ensbetydende med, at det straks skal løses med en eksklusion. Det er et spørgsmål om at sætte sig ned og snakke om tingene.

Helt generelt: Hvis man gør noget mod en partifælle, der er strafbart, er det så eksklusionsgrundlag for Dansk Folkepartis medlemmer?

Det tager vi stilling til fra sag til sag. Det vigtigste er, om viljen er til stede for at få løst tingene.

Hvis Vivi Jensen havde undladt at anlægge den her sag, var hun så stadig medlem af Dansk Folkeparti?

Ja, det var hun.

Men hvis I havde været i stand til at finde en løsning, hvor folk havde givet hinanden hånden og glemt, hvad der var sket, havde det så været nok til, at ledelsessekretariatet havde været tilfreds?

Ja. Det ville det helt klart. Vi ønsker at få tingene til at køre. Vi er godt klar over, at der kan være stridigheder, men spørgsmålet er, om man kan mødes og få det til at fungere.

Havde det så været lige meget, at der måske var foregået noget strafbart bag kulisserne?

Det handler ikke om, hvorvidt det er strafbart eller ej. Vi er selvfølgelig ikke ligeglade med, om folk bagtaler hinanden. Det ønsker vi ikke, og det vil vi gerne medvirke til at stoppe. Men om det fører til eksklusion eller ej, er en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Er det problematisk i forhold til retssystemet, at ledelsessekretariatet på den måde sætter sig udover en juridisk vurdering af, om noget skal straffes eller ej?

Jamen, det er jo os, der skal vurdere, om det er en eksklusion værd, og ikke en domstol. Og jeg synes under alle omstændigheder, at det er en god idé, at man forsøger at klare tingene internt.

o

DERFOR ER SAGEN VIGTIG

► Det er første gang, at der rejses en injuriersag mellem tidligere partifæller. Rent principielt handler den centrale diskussion om, hvor meget man som politisk aktiv skal finde sig i, at partifæller og politiske kolleger gør for at genere og tilsværte hinanden. Hele vejen igennem har meldingen fra ledelsen i Dansk Folkeparti været, at man hverken skal gå til medierne eller politiet med den slags stridigheder, hvis man på nogen måde kan løse det internt.

Fortsat fra side 5

ten for. Påstanden om, at Vivi Jensen har oprettet den falske Facebook-profil, begået identitetstyveri og bragt personlige oplysninger om Tom Bork søges mortificeret, som det hedder i juridisk forstand - altså trukket tilbage. Desuden skal Tom Bork trække beskyldninger om, at Vivi Jensen skulle have 'løjet og svindlet' sig til en plads i byrådet, tilbage. Og han skal betale 20.000 kroner i erstatning til Vivi Jensen, hvis hun altså får medhold.

Selv mener Vivi Jensen at kunne bevise, at den virkelige bagmand bag Linda S. Sørensens Facebook-profil er Vibeke Købsted, den anden sagsøgte i sagen. Efter sigende har Vibeke Købsted indrømmet det overfor Vivi Jensen, der i smug optog indrømmelsen både på diktafon og iPad. Og den optagelse kan blive central i retssagen.

Beskyldningerne

Tilbage i 2013 bliver kommunalvalget afviklet, og Vivi Jensen stryger ind i byrådet med 951 personlige stemmer eller over 40 procent af alle de stemmer, som Dansk Folkeparti får. Vibeke Købsted kommer ind på det andet mandat. Folkelisten med Tom Bork og Nelly Lundsgaard-Sørensen får 122 stemmer og kommer ikke ind.

Samtidig bliver Vivi Jensen også valgt til Region Nordjylland for DF. Valget sætter dog ikke en stopper for de interne uroligheder i lokalforeningen i Hjørring. Allerede på selve valgnatten bliver Vivi Jensen politianmeldt af partikollegaen Steen Lindgren Sørensen-Mølgaard, der mener, at hun har videregivet personlige oplysninger om ham og fortalt valgudvalget, at Steen Lindgren Sørensen-Mølgaard skulle lide af PTSD. Politiet rejser dog ikke sag mod Vivi Jensen, og Steen Lindgren Sørensen-Mølgaard bliver ekskluderet af partiet, men uroen om Vivi Jensens person fortsætter med at ulme i lokalforeningen.

Den 13. april 2014 modtager kommunen en anonym henvendelse, der rejser spørgsmål om Vivi Jensens person. Hvordan kan hun sidde i byrådet, når hun har et polititilhold for psykisk vold, hærverk, tyveri og manglende betaling af indskud og leje til en ældre dame i Tversted, hvor hun bor til leje, lyder det blandt andet i henvendelsen. Sagen er blot den, at Vivi Jensen intet polititilhold har. På trods af det bliver beskyldningerne alligevel ved med at klæbe til Vivi Jensen, og det er netop derfor, hun har anlagt sag mod Vibeke Købsted. Det er nemlig hende, som Vivi Jensen mener at kunne dokumentere står bag både de

HVAD SKER DER NU?

► Når sagen den 21. og 22. september skal for retten i Hjørring, bliver det mest afgørende, om der kan findes tilstrækkelige beviser for, at Vibeke Købsted stod bag de anonyme beskyldninger og oprettelsen af den falske Facebook-side og Linda S. Sørensens profil. Hvis det er tilfældet, risikerer hun at skulle betale en erstatning på 100.000 kroner. Tom Borks beskyldninger om, at Vivi Jensen skulle stå bag Facebook-handlingerne, er nemme at dokumentere, men er omvendt også kun ærekrænkende, hvis det klart kan bevises, at det ikke er tilfældet. Hvis det forholder sig sådan, risikerer han at skulle betale en erstatning på 20.000 kroner.

anonyme beskyldninger og de vedvarende rygter herom, der kommer flere partifæller og andre byrådsmedlemmer for øre i løbet af foråret. Det er også dette postyr, der ifølge Vivi Jensen er årsag til, at hun må trække sig som folketingskandidat.

Fremtiden

Efterårsblade i brune, røde og gule nuancer omkranser en strofe på engelsk på et billede på Facebook. 'Tilgiv andre, ikke fordi de fortjener tilgivelse, men fordi du fortjener fred,' står der.

8. august 2015 har Vivi Jensen delt billedet med kommentaren 'sandt', men fred er ikke den følelse, der fylder hende, mens hun pakker papirerne sammen og trækker de to elastikker rundt om plasticomslagets hjørner, så sagsmappen igen er lukket.

Hun er på vej på en uges ferie til De Kanariske Øer for mentalt at lade op til retssagen. I flere år har hun følt sig forfulgt af rygter, alliancer og de interne stridigheder, der nu skal stå deres prøve i det juridiske system. Allerede nu ved hun, at hendes udgifter til sagen langt kommer til at overstige det, hun optimistisk set kan forvente at få i erstatning, hvis hun vinder sagen. Får hun ikke medhold, anker hun dommen, siger hun. For det handler ikke om pengene.

- Jeg synes, det her skal have konsekvenser for dem, der har udbredt løgne og rygter om mig, siger Vivi Jensen. ●

Vibeke Købsted har ikke ønsket at udtale sig til denne artikel. Det har ikke været muligt at få en kommentar fra Tom Bork.

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen i virkeligheden arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

www.lundgaard-konsulenterne.dk

Kunderne i
GF Region & Kommune
har i år fået
4.315.165 kr. tilbage

Book et møde på 66 15 03 98,
hvis du vil høre, hvor meget du kunne
have fået tilbage på din bilforsikring.

GF Region & Kommune er DIT forsikringsselskab

Hos GF Forsikring er vi ejet af vores kunder.

Derfor kan vi bruge alle pengene på at skabe bedre og billigere forsikring.

I din fagklub er vi klar til at rådgive dig, så du får den helt rigtige forsikring til den helt rigtige pris. Vi ved nemlig, at den gode personlige rådgivning er den bedste vej til den rigtige forsikringsløsning.

Det gode selskab

GF Region & Kommune

Skovbakken 1-3 · 5260 Odense S

Tlf. 66 15 03 98 · gf-kommunal.dk

Ny kommunalordfører: **Laura Lindahl**

LA vil have udligningsreform

Det er ikke nok at justere udligningssystemet. Der er brug for en decideret reform, der også sikrer, at alle kommuner har et incitament til effektivisering, mener LA's nye kommunalordfører Laura Lindahl.

incitament

Af Jonas Sloth Bach
jonas@kommunen.dk

Lappeløsningernes tid skal være forbi i forhold til udligningssystemet. Det mener Liberal Alliances nyvalgte folketingsmedlem og kommunalordfører Laura Lindahl. Hun har selv siddet i byrådet i Frederiksberg Kommune siden 2014, og hun er ikke i tvivl om, at der er behov for både forenkling og øget økonomisk incitament til effektiviseringer i den udligningsaftale, der skal genforhandles inden 2018.

- Der er måske fire i Indenrigsministeriet, der kan redde for det udligningssystem, vi har i Danmark, så det er simpelthen alt for tungt og kompliceret, og det gør det svært for kommunerne selv at hitte ud af det, siger Laura

Lindahl. Derfor er det heller ikke længere nok at tale om justeringer af det gældende system, mener hun. Der skal laves en reform.

- Jeg synes ikke bare, man skal skrue og justere lidt eller lave nogle lappeløsninger. Jeg synes, der er brug for at lave en reform, der grundlæggende ændrer på incitamentsstrukturen for kommunerne, siger Laura Lindahl, der dog ikke selv kan svare på, hvordan udligningssystemet konkret skal ændres for at sikre, at kommunerne får større incitament til at effektivisere. For det er der i høj grad behov for, mener Laura Lindahl.

- I dag er der kommuner, for hvem det ikke kan betale sig at gøre det mere effektivt, end de gør i dag, og det er jo helt skævt. Det skal altid kunne betale sig at effektivisere

og gøre det bedre, siger Laura Lindahl. På Frederiksberg, hvor hun sidder i kommunalbestyrelsen, betaler kommunen 97 procent af sit overskud i udligning, og det er ifølge Laura Lindahl et af flere eksempler på, at udligningen, som den ser ud nu, er dybt urimelig.

Pisk og incitamenter

Selvom den nye kommunalordfører kalder sig frihedselsker og grundlæggende ikke vil indskrænke kommunernes frihed, er der behov for at ændre på rammerne, så de opfører sig mere økonomisk rationelt, mener hun.

- Det kan være svært at sidde på Christiansborg og se, hvordan der bliver skåret i kernevel-

”Kommunerne skal have friheden til fuldstændigt at planlægge og tilrettelægge selv, men fra Christiansborgs side skal vi fastsætte nogle rammer med en incitamentsstruktur, der sikrer, det kan betale sig at være en effektiv, veldreven kommune.”

færden og der samtidig dukker politiske prestigeprojekter op i den ene by efter den anden, siger Laura Lindahl med henvisning til lysende bænke, cyklende julemænd og dyre kulturhuse og bycykler, der har skabt debat i København og på Frederiksberg.

- Det er svært at forstå, hvorfor der prioriteres sådan i kommunerne, når man stadig ser, at der bliver skåret på børneområdet eller ældreområdet. Det er kommunernes incitament til at prioritere kernevelfærd, som man er nødt til at kigge igennem. Jeg ønsker ikke at indskrænke kommunernes frihed, men jeg ønsker at lave nogle rammer for kommunerne, så incitamentsstruk-

turen bliver sådan, at man udviser økonomisk ansvarlighed, siger Laura Lindahl.

Om redskabet skal være større økonomiske konsekvenser af at overskride budgetter eller en belønning for effektivisering på velfærdsområderne, vil Laura Lindahl ikke forholde sig til endnu.

- Jeg ved ikke, om det skal være pisk, der rammer, men det skal være sådan, at det kan betale sig at effektivisere og have et lavere udgiftsniveau. Kommunerne skal have friheden til fuldstændigt at planlægge og tilrettelægge selv, men fra Christiansborgs side skal vi fastsætte nogle rammer med en incitamentsstruktur, der sikrer, det kan betale sig at være en effektiv, veldreven kommune, siger Laura Lindahl.

Udover behovet for en gennemgribende reform af udligningssystemet håber Laura Lindahl også, at hun kan være med til at påvirke den politiske kultur, så afstanden fra borgerne til beslutningstagerne bliver mindre.

- Jeg synes, at politikerne er langt væk fra danskerne helt generelt. Politikerne på Christiansborg har en tendens til at være afkoblet fra virkeligheden og lytte til embedsværket i stedet for at lytte til de danskere, der lever med den lovgivning, der bliver

BLÅ BOG

Laura Lindahl

► **Født** 9. juli 1983 på Frederiksberg.

► **Rådmand** i Frederiksberg Kommune siden 2014. Medlem af kommunalbestyrelsen i Frederiksberg Kommune siden 2014, formand for Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget siden 2014.

► **Folketingsmedlem** for Liberal Alliance i Københavns Storkreds siden 18. juni 2015.

► **Handicapordfører**, kommunalordfører, ligestillingsordfører og socialordfører.

vedtaget, siger Laura Lindahl. Hun er også positivt stemt over for Alternativets forslag om at give borgere mulighed for at stille lovfor-slag, hvis de kan skaffe et vist antal underskrifter på det.

- Der er mange partier, der er skræmt af folkeafstemninger og af at lade borgerne få mere indflydelse. Det er vi ikke i Liberal Alliance, siger Laura Lindahl.

Hellere en fast kurs end en klar retning ...

strategi

Af Anders Frandsen, Public Affairs Director i Rud Pedersen Public Affairs

Flygtningekrisen har indtil videre været en nedrivningskugle ind i det europæiske hus. Da Tyskland valgte at åbne grænsen til Ungarn, valgte de også at knalde kuglen direkte ind i en af EU's bærende søjler, og ironisk nok gjorde de det igen, da de valgte midlertidigt at lukke grænsen til Østrig.

Det må formodes at give kansler Merkel og kommissionsformand Juncker visse udfordringer fremover at forklare de øvrige EU-lande, at der er behov for fælleseuropæiske løsninger, når unionens mest magtfulde land vælger at gå egne veje midt i skæbnen. Efterfølgende er flere andre medlemslande da også begyndt at lukke egne grænser.

Derudover er Tysklands ageren blot endnu et symptom på, at der ikke er nogen, som har en langtidsholdbar løsning. Herhjemme har partilederne da også primært opfordret Lars Løkke Rasmussen til at udvise lederskab og ellers brugt taletiden på at trække nogle af valgkampens kæpheste af stalden, når nu lejligheden alligevel bød sig.

Den banale sandhed er da også, at problemet er stort set umuligt at løse. Forhåbningerne til Det Arabiske Forår havde en hurtig afblomstring og banede i stedet vejen for borgerkrig, ISIS, fundamentalisme og militærdiktatur. En

udvikling, som foregår på et bagtæppe af massiv befolkningsvækst i Mellemøsten og Nordafrika, som gør det tæt på umuligt at understøtte en bæredygtig udvikling i området.

Eksempelvis har Libyen omtrent seksdoblet sit indbyggertal siden 1950, så de i dag er 6 millioner. Syrien har oplevet en fordobling af indbyggertallet fra cirka 11 millioner i 1990 frem til 22 millioner i dag. Og hver ottende måned bliver verden begavet med yderligere én million egyptere. Fra at have cirka 20 millioner indbyggere i 1950 har Egypten i dag cirka 80 millioner og forventes at have knap 140 millioner i 2050. Hvis noget tilsvarende skete i Danmark, så skulle der bygges cirka 12 folkeskoler ... om dagen blot for at sikre befolkningen uddannelse på et basalt niveau. EU kan således se frem til, at presset på de ydre grænser kun vil vokse de kommende årtier.

Ingen vælgervandringer

Mandagens EU-topmøde viste da også, at ingen af medlemsstaterne står klar med et columbusæg, der kan løse problemet. Og symptombehandling i form af spørgsmålet om kvotefordeling af de 160.000 flygtninge, som p.t. befinder sig i EU, ser også ud til at trække i langdrag.

På trods af de manglende løsninger og de første dages kaos i Rødby er der ikke umiddelbart noget, som tyder på, at det forrykker det hjemlige politiske billede. De meningsmålinger, som er lavet efter flygtningekrisen, viser i hvert fald ikke vælgervandringer. Hertil kommer, at antallet af flygtninge, som rent faktisk har søgt asyl i Danmark, er på samme niveau som sidste år.

Man bør dog være opmærksom på, at DF har

”De borgerlige partier vil fortsat stå for den strammeste kurs på udlændingeområdet. Socialdemokraterne vil gøre, hvad de kan, for at følge trop – også selvom det betyder distancering fra De Radikale og de øvrige partier på venstrefløj.”

landsmøde i weekenden. Kristian Thulesen Dahl er angivelig ikke ovenud begejstret for Løkkens linje i sagen og er derudover pinligt opmærksom på, at valgets mange nytilkomne DF'ere ikke skal forlade partiet igen, fordi de oplever slaphed i udlændingepolitikken. Kombineret med, at Dansk Folkeparti har 20-års-jubilæum, bør man nok forvente en tale fra partiformanden, som leverer et par solide slag i bolledøjen.

Socialdemokraterne og De Radikale holder også landsmøde i weekenden, men da Mette Frederiksen har valgt en strategi, hvor hun kliner sig opad regeringens udlændingepolitik, kommer det næppe til at give de store sværds-lag. Endelig synes Inger Støjberg i disse uger at være et allestedsnærværende bolværk mod yderligere afskalning af vælgere fra Venstre til DF.

Retsforbehold uden misundelse

I forhold til retsforbeholdsafstemningen den 3. december bør ja-partierne dog begynde at forventningsafstemme efter den nye virkelighed. På Borgen er der løbet rygter om, at afstemningen skulle udskydes. Det kommer næppe til at ske, men det bliver ikke nogen misundelsesværdig opgave for ja-partierne at skulle forklare værdien af fælleseuropæisk

kriminalitetsbekæmpelse på et tidspunkt, hvor EU's ydre grænsekontrol de facto er brudt sammen.

Omvendt kan forbeholdsafstemningen fjerne lidt af presset i forhold til forhandlingerne om at fordele de 160.000 flygtninge, som allerede befinder sig i Europa. Her vil der formentlig være en vis forståelse for, at kampen for et ja sætter en grænse for, hvilke aftaler regeringen kan tilslutte sig i EU.

Ingen ved, hvor flygtningekrisen ender. Men der er ikke noget, som for indeværende indikerer, at det kommer til at forrykke det hjemlige parlamentariske billede. De borgerlige partier vil fortsat stå for den strammeste kurs på udlændingeområdet. Socialdemokraterne vil gøre, hvad de kan, for at følge trop – også selvom det betyder distancering fra De Radikale og de øvrige partier på venstrefløj.

I mangel af reelle løsninger på nationalt og europæisk plan er regeringens væsentligste fokus at efterlade et indtryk af, at der er taget hånd om situationen, så Danmark fortsat er et trygt land, der ikke vandrer flygtninge rundt på de danske motorveje, flygtninge ikke kan undslå sig for registrering og Danmark ikke bliver et transitland for menneskesmugling. I mangel af en klar retning bør man altid tilstræbe en fast kurs!

Whistleblowers skal beskyttes

En af den kommunale embedsmands mange arbejdsopgaver er at fungere som garanti for faglighed og saglighed på de travle kontorer rundtomkring i det kommunale landskab. Der skal altså hives i den modsatte retning, hvis man fra ledelsens side eller politisk side er parat til at gå så vidt som til at gennemtrumfe et resultat, som ikke kan rummes indenfor faglighedens og saglighedens ofte ret elastiske grænser. Hvis man som embedsmand siger fra og råber op om uforsvarlige eller ulovlige processer internt i systemet, er en af vejene frem at gå ind i rollen som whistleblower. Det er dog en svær rolle at spille med mange dilemmaer, og man kan ende i både helterollen og skurkerollen alt efter, hvilke øjne der ser.

Man skal tænke sig godt om, hvis man vil spille rollen som whistleblower.

Et eksempel fra centraladministrationen er Eritrea-sagen, hvor to navngivne ansatte i Udlændingestyrelsen offentligt valgte at kritisere en fact-finding mission til Eritrea. Efter de to ansattes opfattelse var missionen udtryk for bestilt arbejde og rejsen til Eritrea forudbestemt til at munde ud i en embedsmandsrapport, som flugtede godt med et bredt politisk ønske i Folketinget om asylretlig opstramning på dette område. I Udlændingestyrelsens ledelses øjne var der omvendt intet usædvanligt i forløbet. De to ansatte er nu væk fra deres stillinger, og der er lagt låg på sagen. Med Dansk Magisterforenings mellemkomst er der indgået et forlig om fratrædelse. Sagen har næppe øget lysten til at agere whistleblower.

Embedsmandens pligt til at arbejde indenfor lovgivningens rammer er trods denne konkrete sag blevet slået fast - endnu en gang - som en af de centrale pligter i det netop offentliggjorte kodeks for embedsmænd i centraladministrationen. Der er altså ikke tvivl om, at der er en sådan pligt. I hvert fald ikke på det abstrakte plan, som er det plan, som kodekset fortrinsvis bevæger sig på. Der er et tilsvarende kodeks for kommunale embedsmænd på vej.

Trods det noget mudrede forløb i Eritrea-sagen er der på flere og flere områder - blandt andet i landets kommuner - vokset whistleblower-ordninger frem, som skal stå klar til at håndtere nogle af de dilemmaer, som opstår ved fløjte-blæs. På det regionale område er der en whistleblower-ordning i forbindelse med det nye regionale socialtilsyn.

Grove fejl og forsømmelser

I forhold til kommunale whistleblowers er erfaringerne efter sigende ret positive. I hvert fald har man i Københavns Kommune efter eget udsagn haft god nytte af sin whistleblower-kanal. Ordningen er forankret hos Borgerrådgiveren, den kommunale ombudsmand, som rådgiveren jo ofte kaldes. Et basalt råd fra ham er, at man som informant henvender sig via whistleblower-portalen, hvis man overhovedet skal gøre sig håb om at kunne bevare anonymiteten. Hvis man som whistleblower først høfligt har præsenteret sig med navns nævnelse, vil det generelt være svært senere at blokere for, at anonymiteten brydes. Konkret er den københavnske ordning rettet mod "grove fejl og forsømmelser eller væsentlige og gentagne fejl og forsømmelser i kommunens administration eller borgerbetjening i forhold til lovovertrædelser, manglende efterlevelse af juridiske forpligtelser, fare for enkeltpersoners sundhed og sikkerhed, fare for miljøet, tilfælde af omsorgssvigt og lignende eller ved begrundet mistanke om sådanne forhold". Det fremgår af Borgerrådgiverens beretning, som hvert år giver et resumé af whistleblower-året, der gik. Det er altså en ret bred vifte af kommunale temaer, som kan udløse den interne whistleblower-knap.

ILLUSTRATION: IB KJELDSMARK

Rosende billede

Hvis vi ser på tallene, modtog den københavnske Borgerrådgiver 50 henvendelser i 2013, og 12 af disse blev brugt "konstruktivt" i den forstand, at de forskellige forvaltninger iværksatte forbedringer for at rette op på problemer. I 2014 fik Borgerrådgiveren lidt færre henvendelser, nemlig 33. Der kommer således noget ud af anstrengelserne, kan man forstå på Borgerrådgiveren.

Til dette - overvejende rosende - billede kan man dog tilføje, at selvom en ordning fungerer

Af Michael Gøtze

Michael Gøtze er professor i jura ved Københavns Universitet.

overvejende godt i forhold til de indkomne sager, kan der stadig være et problem i forhold til ulovligheder, som slet ikke kommer ind i det kommunale whistleblower-system. Et internt kontrolsystem af denne art vil i sagens natur altid være selektivt og helt afhænge af den enkelte ansattes mavefornemmelse og ulovlighedstærskel. I den forbindelse kan man generelt nære en vis frygt for, at interne whistleblower-ordninger synes bedst egnet til at håndtere sager i mindre målestok, mens de virkelig kontroversielle sager ikke indfanges. Mange steder, ikke mindst i mindre kommuner eller mindre enheder, vil det således ikke være så vanskeligt ud fra selve sagen at identificere whistlebloweren trods formel anonymitet.

Værn for whistleblowers

Det er derfor efter min opfattelse fortsat værd at overveje et styrket ansættelsesretligt værn. Som medlem af udvalget om offentligt ansattes ytringsfrihed og whistleblower-ordninger har jeg sammen med andre været med til at se nærmere på dette, og det er der i april i år også kommet en diger udvalgsbetænkning ud af, nemlig Betænkning nr. 1553. Der er meget juridisk stof i betænkningen med den naivistiske tegning på forsiden. Der er både mange tanker og meninger om fænomenet whistleblowing og om den palet af regler, som knytter sig til whistleblowing. Med hensyn til betænkningens buket af anbefalinger er der efter min opfattelse grund til at arbejde videre med især forslagene om at skruer på de ansættelsesretlige håndtag i form af for eksempel øget lovmæssig beskyttelse mod afskedigelse, en stærkere bevismæssig beskyttelse af whistleblowers mod afskedigelse og mulighed for øget godtgørelse, hvis der er sket uberettiget fyring.

I forhold til det meget aktuelle spørgsmål om overpolitisering af embedsmænd har dette også betydning for kommunale embedsmænd. Ofte fokuserer fagdebatten og pressekænkningen af "sager" helt overvejende på centraladministrationen, men risikoen for overpolitisering ligger på mange måder langt mere i kortene i kommunerne. Her er grænsen mellem politik og jura ofte mere flydende. Det er derfor også værd at huske, at Farum-Kommissionen i sin meget lange beretning anbefalede en styrkelse af den kommunale whistleblower-rolle som et værn mod urent trav. Hvis politiseringen griber om sig, kan såvel ytringsfrihed generelt som den sidste nødbremse i form af whistleblowing få øget betydning som modtræk for betrængte kommunale embedsmænd.

"Der er altså ikke tvivl om, at der er en sådan pligt. I hvert fald ikke på det abstrakte plan, som er det plan, som kodekset fortrinsvis bevæger sig på."

Synspunkt skrives på skift af samfundsdebattører fra en bred vifte af fag og interesseområder, og skribenterne vælger selv, hvilket samfundsrelevant emne de vil behandle.

Embedsmandslogik for mediehøns

Tilliden til det danske embedsværk er lav, viser ny meningsmåling. Men spørger du de kommunale topembedsmænd, fungerer systemet ganske fint. Politisk ansvar og mere åbenhed skal fjerne danskernes mistillid, lyder anbefalingen.

o politisering

Af Morten Munkholm
morten@kommunen.dk

Når Bo Smith-udvalget mandag offentliggør deres rapport og anbefalinger om embedsmændenes rolle, er det foran et baggrundstapet af skandalesager, utroværdige forklaringer og mistillid fra befolkningen. Indenfor den seneste måneds tid har vi fået rapport fra Statsløsekommissionen, i Odense er der sket planlagt lovbrud i børneafdelingen, i København er der blevet sået tvivl om nepotisme, i Randers er en sag om indsigt i den nye skolestruktur blevet taget op af Indenrigsministeriet, i Region Syddanmark vil politikere have undersøgt den tidligere formands brug af kommunikationsafdelingen til at føre valgkamp for sig selv, og oven i det hober problemerne i SKAT sig op til at blive en hel føljeton af møgsager.

Der er nok ømme punkter at prikke til hos embedsværket - to ud af tre danskere svarer i en meningsmåling, at de har ret lille eller meget lille tillid til embedsmændene. Men en rundspørge blandt 66 kommunale topembedsmænd giver et anderledes positivt billede, end mediedebatten og befolkningen giver udtryk for. Kun to angiver, at de ikke oplever stor politisk tillid til deres arbejde i kommunen. Fire er enige i, at de har følt sig pressede til ikke at sige

hele sandheden, mens to er enige i, at fokus på økonomi er så massivt, at det til tider overskygger borgernes ret til en saglig sagsbehandling.

- Vi oplever ikke i praksis en mistro til os. Der er selvfølgelig nogle meget få procentdele, som klager over behandlingen på et plejehjem eller undervisningen på en skole, men det er forsvindende få procent, siger kommunaldirektør Jes Lunde fra Rebild Kommune.

Han kender særlig godt til rummet mellem politikerne og administrationen, da han selv har optrådt i begge roller. I 80'erne og 90'erne var han folketingsmedlem og finansordfører for SF - siden 2001 har han fungeret som embedsmand i det nordjyske.

- For mig at se er det fortsat de klassiske dyder, der skal balanceres. På den ene side skal vi være lydhøre overfor byrådet og borgmesteren, mens vi på den anden side skal værne om vores faglighed og en legalitet, siger han.

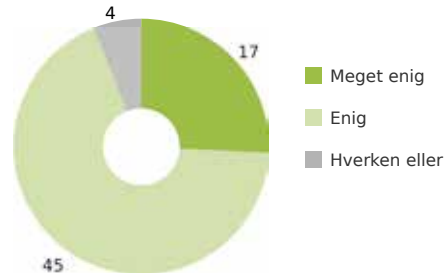
Manglende mønster

De klassiske dyder er et udtryk, der kan tærskes langhalm på i embedsmandsdebatten. Og det virker som en slags embedsmandslogik, at selvom kritikerne og møgsagerne står i kø, så er medicinen imod det at stå fast på traditionerne. I mandags udgav Finansministeriet et 'nyt' kodeks på syv punkter for embedsmændene i centraladministrationen - lovlighed, sandhed, faglighed, udvikling og samarbejde, ansvar og ledelse, åbenhed om fejl og partipolitisk neutralitet.

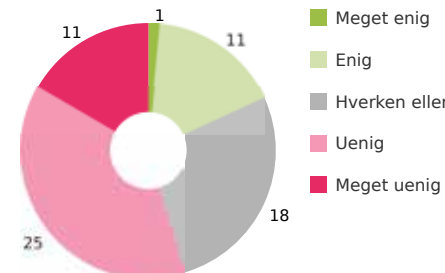
- Der har været en række enkelt-sager, som har sat et kritisk lys på embedsværket. Det er svært at se klare fælles-træk i sagerne, men de giver anledning til at gøre en ekstra indsats for at sikre, at alle chefer og medarbejdere har et solidt kendskab til deres pligter, lød det fra finansminister Claus Hjort Frederiksen (V), som når ens forældre hænger en seddel op på køleskabet med ens pligter, fordi opvaskemaskinen igen ikke er blevet tømt.

IFØLGE DE KOMMUNALE TOPCHEFER:

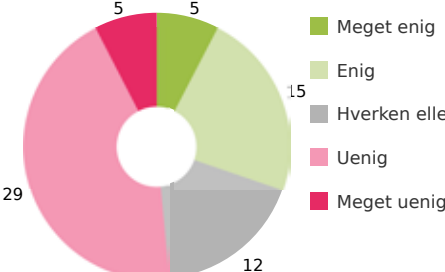
Den politiske opposition har gode muligheder for faglig rådgivning og sparring i min kommune

De senere års sager og debat om embedsmænd har fået mig til at agere mere forsigtigt

Der er generelt for lidt politikudvikling i kommunerne

Rundt om rundspørgen: Kommunen har sendt en rundspørge med ti spørgsmål om embedsmændenes rolle ud til 149 udvalgte kommunale topchefer. 66 har svaret.

Bo Smith-udvalget:

► **Djof nedsatte** i juni 2014 et udvalg bestående af embedsmænd, journalister, forskere og politikere til at se nærmere på udviklingen af embedsmændenes rolle og komme med anbefalinger til, hvordan systemet kan forbedres.

► **I front** for udvalget er tidligere departementschef Bo Smith, der selv har været tæt på en række skandalesager i Beskæftigelsesministeriet.

spil, mener professor i statskundskab Peter Munk Christiansen fra Aarhus Universitet.

- Når politikerne er ude i en sag, som de vil gøre meget for at få gennemført, så kan man vel ikke fortænke dem i, at de også forsøger at skubbe embedsværket i deres retning. I de situationer er det bare enormt vigtigt, at embedsmændene siger fra, siger han.

Konfliktfyldt farvand

En anonym kommunaldirektør giver udtryk for, at man som embedsmand i dag skal levere løsninger til politikere konstant - de populære løsninger tager politikerne æren og ansvaret for, mens de dårlige tit bliver hæng-

de på embedsværket. De politiske partiers politikudvikling er simpelthen gået i stå, så det i dag er overladt til et konsensusapparat i ministerierne og den kommunale administration at finde løsninger på de politiske udfordringer.

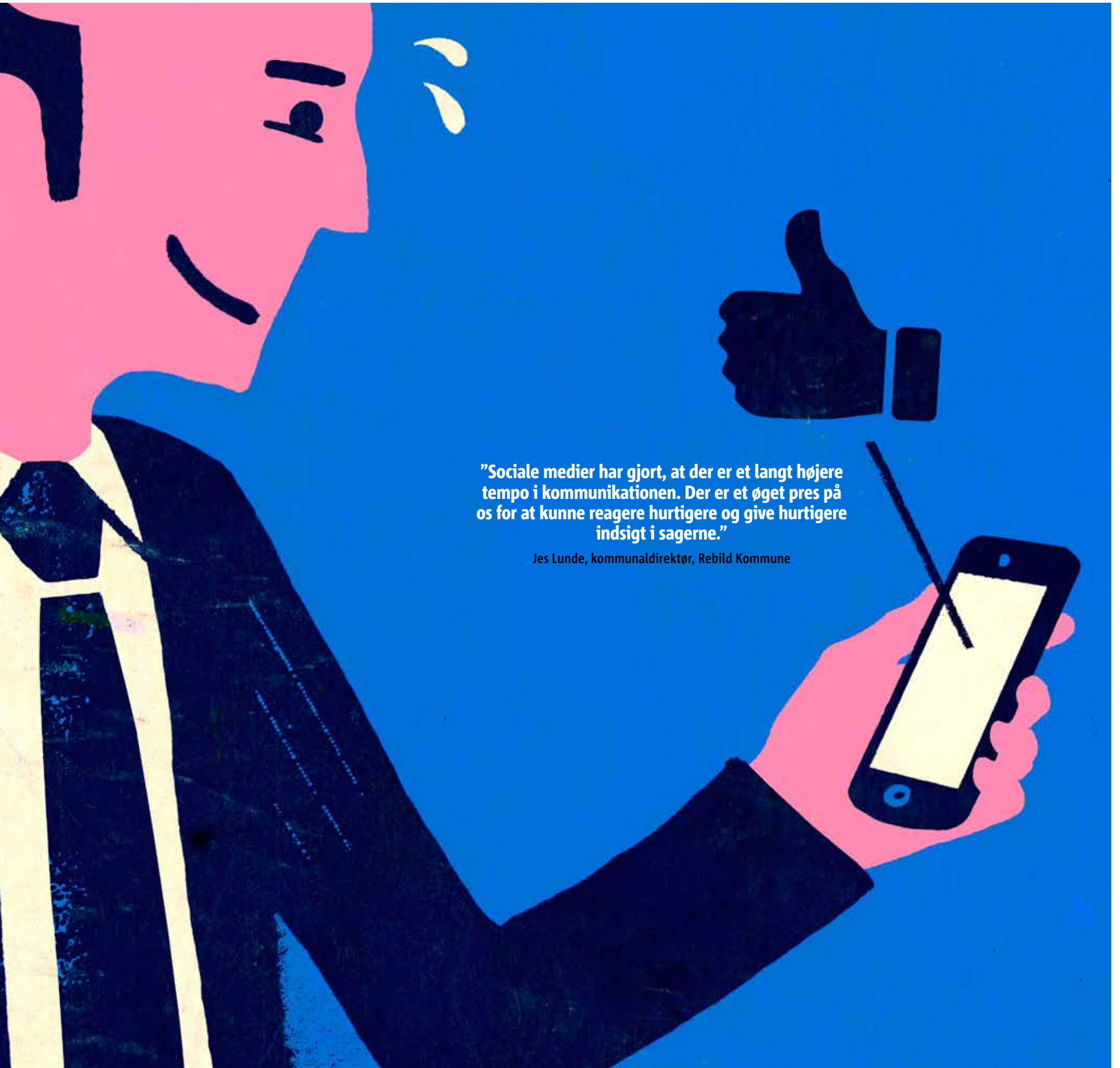
Ifølge *Kommunens* rundspørge er det dog ikke en gennemgående udbredt holdning blandt de kommunale topembedsmænd, at politikudviklingen er gået i stå. 20 ud af 66 har svaret, at de er enige i, at der er for lidt politikudvikling i kommunerne, mens 34 har svaret, at de er uenige. 12 svarer hverken eller. Til gengæld virker der til at være bred enighed om, at kommunaldirektørrollen har forandret sig.

- Før i tiden var vi nok i højere grad en mappebærer for det politiske system. Det er vi stadig. Men i dag har vi også en stor grad af samspil med byråd, borgmester, andre kommuner, virksomheder, foreninger og andre politiske aktører, hvor vi skal varetage kommunens interesse. Derfor er risikoen for at havne i konflikter også blevet større, siger kommunaldirektør Mogens Pedersen fra Varde.

Når embedsmændene så tilmed er offentlige personer på Facebook og Twitter, så skal der virkelig navigeres med sikker hånd i det konfliktfyldte farvand.

- Sociale medier har gjort, at der er et langt højere tempo i kommunikationen. Der er et

”Sociale medier har gjort, at der er et langt højere tempo i kommunikationen. Der er et øget pres på os for at kunne reagere hurtigere og give hurtigere indsigt i sagerne.”

Jes Lunde, kommunaldirektør, Rebild Kommune

ILLUSTRATION: FLEMMING DUPONT

øget pres på os for at kunne reagere hurtigere og give hurtigere indsigt i sagerne. De menige byrådsmedlemmer er nok også kommet mere op i gear, siger Jes Lunde.

Politisk synlighed

Med jævne mellemrum er det blevet foreslået at indføre en politisk embedsmandsmodel a la dem, de har i Sverige, Norge og Storbritannien, hvor en minister hiver en håndfuld udvalgte topembedsfolk med sig ind i ministeriet. Men ifølge Peter Munk Christiansen, som for nylig har sammenlignet den danske og den svenske model, vil det blot give andre problemer.

- Forskningen tyder på, at

det svenske system er lidt bedre til at tøjle politiseringen af embedsværket end det danske. Til gengæld er det svenske system ikke så godt som det danske til at give embedsmændene en fornemmelse for, hvad deres ministre vil, siger professoren.

Han vil i stedet have et bredt udsnit af politikerne på banen for at vise, at godt nok er der en opposition, som er ude efter ministrene og embedsværket i nogle enkelte sager, men at billedet overordnet set er langt kønnere, end det bliver tegnet i offentligheden.

- Statsministeriets departementschef har jo ikke en position, hvor han kan gå ud og fortælle folk, hvordan virke-

ligheden ser ud i hans verden. Det er ikke hans rolle, så embedsmændene bliver hurtigt nogle, man kan udstille, uden at de selv kan forsvare sig, siger Peter Munk Christiansen, som samtidig peger på, at stor åbenhed om administrationens arbejde som regel kan hjælpe med at fjerne mistanken om politisering.

Samme tilgang har Mogens Pedersen fra Varde.

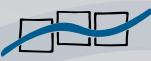
- Jeg kan kun lade mig måle og veje på den virkelighed, vi har i dag. Og den kræver af mig, at jeg er hyperopmærksom på det spil og de dagsordener, der er omkring mig. Jeg forsøger at tale med alle de interessenter, der kan være i de forskellige sager, for det værste, jeg kan gøre, er at

gemme mig væk på mit kontor. Jeg skal være synlig, siger han.

Både tidligere finansminister Bjarne Corydon (S) og den nuværende Claus Hjort Frederiksen vil være til stede, når Bo Smith-udvalget i dag barsler med sin rapport. Spørgsmålet er så, om deres udlægning af embedsværket tæller positivt eller negativt på tillidsbarometeret. ●

Vore konsulenttydelser

- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Coaching/sparring til politikere, topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere (SKI-certificeret)
- Visions- og strategiseminarer for byråd, udvalg, direktion og ledergrupper
- Lederevaluering og -udvikling
- Chef-til-leje

H.C. Vestergaard
LEDELSE STYRING UDVIKLING

Brug proceskonsulenter med topledereerfaring. Den erfaring har vi!

Tlf. 7022 0272 • www.hcvestergaard.dk

"Nykøbing ligger da centralt i Europa"

Borgmestrene i Guldborgsund og Lolland er ikke bange for at melde stort ud i kampen om statslige arbejdspladser.

landdistrikter

Af Daniel Christensen
daniel@dknyt.dk

Ved Folketingets åbning den 6. oktober udløses spændingen om, hvor tusindvis af statslige arbejdspladser skal flyttes hen. Og stadig flere borgmestre melder sig ind i kampen. Senest er borgmestrene i Lolland og Guldborgsund Kommune, henholdsvis Holger Schou Rasmussen (S) og John Brædder (lokalliste), gået sammen om en ansøgning til erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen (V) og kulturminister Bertel Haarder (V).

- Med Lolland-Falsters centrale internationale placering nær Berlin, Hamborg og København er vi et oplagt sted at placere Kulturstyrelsen. Hvis du tager et kort, ligger vi lige midt imellem de tre store metropoler. Du flytter med andre ord ikke ud i udkanten af Danmark, men derimod tættere på resten af Europa, siger John Brædder til Jyllands-Posten.

Flyt Kulturstyrelsen tættere på Europa, lyder budskabet fra borgmester John Brædder, der henviser til Lolland-Falsters centrale placering nær Berlin, Hamborg og København.

Foto: Per Rasmussen / Polfoto

Udover Kulturstyrelsen har de to borgmestre set sig lune på Ankestyrelsen, NaturErhvervsstyrelsen, Energistyrelsen og Energitilsynet, og de tøver ikke med at udpege diverse gamle købmandsgårde og bygninger med 'fanta-

stisk udsigt' som værende oplagte til at huse de statslige arbejdspladser.

Mens endnu ingen har lagt billet ind på Sandholmlejen i Birkerød, er der rift om Kulturstyrelsen, der ifølge en undersøgelse, Politiken har la-

vet, med ti forespørgsler er en af de mest eftertragtede styrelser for kommunerne. Flere dele af det kulturelle arve-gods er også i høj kurs.

- Kulturstyrelsen eller eksempelvis Filmskolen kunne sagtens ligge på Fyn. Vi har jo

Peter Aalbæk fra Zentropa gående nede på Sydfyn hver anden dag, hvor vi møder ham i trafikken. Det bobler meget hernede, og vi har haft optagelser på både Hagenskov Gods og det gamle savværk, siger Assens' borgmester, Søren Steen Andersen (V), til Politiken.

Norddjurs' borgmester Jan Petersen (V) peger på, at der ikke er noget, der binder eksempelvis Sprognævnet til hovedstaden. Det kunne lige så vel ligge i Østjylland, hvor man nemt ville kunne finde den nødvendige faglige ekspertise og arbejdskraft. Derimod er der ingen, der er interesseret i hverken Det Kongelige Bibliotek eller Det Kongelige Teater. Ønsket om udflytninger er ikke udtryk for krav om milimeterretfærdighed, men om større respekt for, at der også findes kræfter i provinsen, som har et berettiget krav på opmærksomhed', som Søren Steen Andersen formulerer det.

Split styrelserne op

Landdistrikternes Fællesråd, der har 40 af landets mellem-, land- og yderkommuner som medlemmer, har også udarbejdet en liste over, hvilke ti styrelser det vil give

"Vi har jo Peter Aalbæk fra Zentropa gående nede på Sydfyn hver anden dag, hvor vi møder ham i trafikken. Det bobler meget hernede."

Søren Steen Andersen (V), borgmester, Assens

mest mening at flytte ud fra København.

Den skiller sig ud fra de mange andre lister, der er blevet sendt til Christiansborg, da den lægger op til, at styrelserne ikke bare i deres helhed skal flyttes til provinsens store byer, men at det i stedet kan give mening at dele dem op i mindre stykker og flytte dem til byer, som er mindre end for eksempel Odense og Aalborg. Fællesrådets formand Steffen Damsgaard minder i den forbindelse om, at Kystdirektoratet med cirka 60 arbejdspladser allerede er beliggende i den vestjyske by Lemvig med 7.000 indbyggere.

VOLLSMOSE

TØR DU SÆTTE DIT MÆRKE I VERDEN? PROJEKTCHEF TIL VOLLSMOSE SEKRETARIATET

Som Vollsrose Sekretariatets nye projektchef i Afdeling for Byudvikling kommer du til at stå i spidsen for et strategisk og epokegørende byudviklingsprojekt med stor offentlig og politisk bevågenhed både lokalt og nationalt. Du får mulighed for at sætte dine fingeraftryk på en af Danmarks mest omdiskuterede bydele – og være med til at håndtere en ambitiøs vision om at gøre Vollsrose til en mangfoldig bydel, som alle er stolte af at bo i, og som er attraktiv at komme i.

Som projektchef skal du være med i udviklingen af nye by- og landskabsrum, placeringen af syv stationer til den letbane, der kommer (på et tidspunkt), samt udviklingen af områder med nye boformer. Derudover skal du være med til at etablere Vollsrose som en integreret bydel i Odense frem for et lukket udsat boligområde. Ikke ved at etablere brede asfalkorridorer, men derimod grønne forbindelser og sociale forløb.

I Vollsrose Sekretariatet går boligsociale indsatser, infrastruktur og byudvikling hånd i hånd. Det betyder blandt andet, at man er bevidst om, at den rigtige belægning og belysning kan være lige så tryghedsskabende som etableringen af gode opgangsfællesskaber.

Det er således en opgave, der kræver en god blanding af lyst til at sætte sit aftryk på den ene side og ydmyghed over for samarbejdet med beboere i bydelen på den anden side. Du er ikke en "bulldozer", der kværner ud over dem, der har en berettiget interesse i de enkelte udviklinger. Ingen forventer dog mirakler, men alle forventer engagement og vilje.

Lønniveauet forventes at ligge i intervallet 500.000 – 600.000 kroner afhængig af kvalifikationer og erfaring. Dertil kommer pension på 12 %. Stillingen er tidsbegrænset til 30. juni 2020.

Yderligere oplysninger

kan fås hos Jakob Lundgaard tlf. 4033 2414 og/eller hos Sekretariatschef Nanna Muusmann på 4048 6014. Læs mere i den uddybende job- og personprofil på www.lundgaard-konsulenterne.dk og www.vollsrose.dk

Ansøgning

Sendes via stillingsmodulet på www.lundgaard-konsulenterne.dk, så den er modtaget senest den 16. oktober klokken 8.00.

Den grønne joker løb med sejren i Oslo

Ikke engang Miljøpartiet De Grønne selv havde forventet så stor fremgang, som de fik ved kommunalvalget i Oslo. Nu står de med magten til at vælge, hvem der skal bestemme i bystyret de næste fire år, og der skal klima-sager på bordet for at få den.

Foto: Scanpix

Oslo er sat på standby. Det lille parti Miljøpartiet De Grønne kan efter valget i Oslo bestemme, om det skal være Høyre eller Arbeiderpartiet, som får magten i bystyret.

Spot på Norge
Del 2 af 3 i Kommunens serie om norsk politik

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Det er ikke til at se, at der er valg i Norge. Oslo ligner sig selv på en regnvåd mandag. Ingen valgplakater, ingen politikere på gaden, ingen røde roser fra Arbeiderpartiet og ingen blå bolsjer fra Høyre. Kun sorte paraplyer, massevis af japanske turister og almindelig hverdagstravlhed.

- Vi har sparet valgplakaterne væk og satset på den digitale kommunikation i år. Folk går jo alligevel og kigger ned på deres telefoner, når de går på gaden, siger kommunikationsrådgiver for Miljøpartiet De Grønne, Anders Skyrud Danielsen.

Det er ulovligt at føre valg-

kamp på valgdagen. Og i dagene før valget falder kampgejsten til et minimum. På valgdagen 14. september er alle kandidaterne til bystyret derfor listebærere. Det vil sige, at de står ved indgangen til valgstederne med en liste over partiets kandidater og ønsker godt valg.

- Vi håber, at et sidste blik på kandidaterne kan få vælgerne til at stemme på os, selv om det er ulovligt at føre valgkamp på selve valgdagen, siger Anders Skyrud Danielsen.

Magtens pris er et bedre klima

Selvom valgkampen er nærmest usynlig i gadebilledet, har det været en heftig valgkamp. Kandidaterne til posten som byrådsleder fra de to store partier, Arbeiderpartiet og Høyre, er blevet kørt i stilling som til en præsidentvalgkamp. TV-dueller mellem Arbeiderpartiets Raymond Johansen og Høyres

Stian Berger Røsland understreger, at genindførelsen af grundskyld har været det emne, der kunne hæve temperaturen mest i de politiske debatter.

Da valget var slut, stod den røde fløj med 26 pladser og den blå fløj med 28 i bystyret. De sidste fem pladser gik til Miljøpartiet De Grønne, som nu selv kunne bestemme, hvem der skulle have magten.

Indtil videre har de givet den til Arbeiderpartiet, som er ved at sammensætte et bystyre. Men kun indtil videre. Ved redaktionens deadline er forhandlinger stadig i gang, og hvis ikke Miljøpartiet De Grønne får nok krav gennemført - herunder om borgmesterposten - vil de ikke udelukke, at de kan tage magten fra Arbeiderpartiet igen og give den til Høyre.

Bystyret i Oslo fungerer anderledes end i andre norske og danske byråd og opererer med både en borgmester og en byrådsleder. Borgmesteren er ordstyrer og repræsenterer byen. Byrådslederen er 'statsminister' for byen og leder byrådet, der er en slags

ministerium i bystyret. Byrådet fremsætter de forslag, som bystyret skal vedtage.

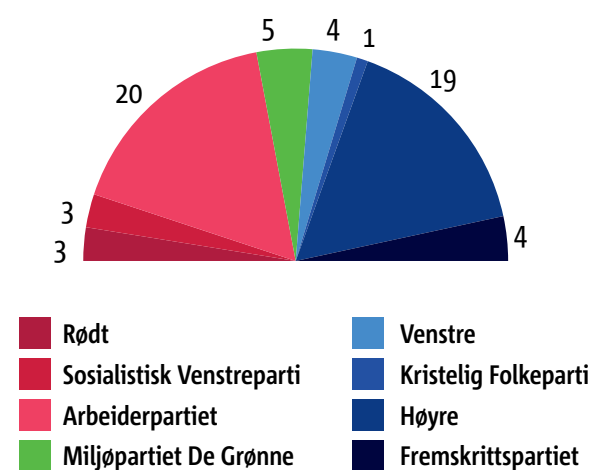
Brede samarbejder

- Bare fordi vi har arbejdet sammen i oppositionen og kæmper for et grønnere Oslo, gør det os ikke til socialister. Vi er gået til valg på at samarbejde med dem, som vil give os den bedste klimapolitik. Så nu vil vi shoppe lidt, og så får vi se, hvem vi skal samarbejde med, sagde partiets spidskandidat, Lan Marie Nguyen Berg, på valgnatten, da hun talte til et festende grønklædt parti, der fejrede en sejr, de heller ikke selv havde forudset.

Det er miljøspørgsmålet, der er vigtigst for De Grønne. Partiet er gået til valg på, at motorvejen ind til Oslo ikke skal udbygges. De vil have en bilfri bymidte, mere kollektiv trafik og en større klimaindsats i kommunen. Og så går partiet ind for at genindføre grundskylden.

Hvis de nuværende forhandlinger bærer frugt, de seneste udmeldinger holder, og magten tilfalder Arbeiderpartiet, vil Raymond Johan-

Mandater fordelt på de norske partier

sen stå overfor en svær opgave: Han skal samle partierne helt fra det yderste venstre med Rødt og Sosialistisk Venstreparti over til det liberale Miljøpartiet De Grønne.

Formanden for Fremskrittspartiet i Oslo, Carl I. Hagen, sagde det meget præcist på valgnatten:

- Hvis Raymond Johansen skal styre sammen med Rødt, MDG og SV, kommer han til at få grå hår relativt tidligt.

Sender Miljøpartiet derimod mod forventning byrådslederposten over til Høyre, kan Stian Berger Røsland se frem til at få grå hår endnu tidligere. I så fald skal han

nemlig navigere i et byråd med både Fremskrittspartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne.

Det kan vise sig som noget af en udfordring, for magten har en klima-pris, og den er Fremskrittspartiet langt fra villig til at betale. I den anden ende har opbakningen fra Fremskrittspartiet også en pris i forhold til at mindske indvandringen, hvad De Grønne bestemt ikke er villige til at gå med til.

"Bare fordi vi har arbejdet sammen i oppositionen og kæmper for at grønnere Oslo, gør det os ikke til socialister."

Lan Marie Nguyen Berg, miljøpartiet

Den allerførste

Ved det netop overståede kommunalvalg forsøgte Norge sig for anden gang med en valgrets alder på 16 år i 20 testkommuner. *Kommunen* fulgte to 16-årige gymnasieelever til valgstedet.

Af Søren Engelbrecht
soren@kommunen.dk

o forsøg

- Må jeg vælge den, jeg vil? spørger Michael usikkert og kigger på de fem ledige båse. Den ældre herre, som netop har forklaret Michael valgproceduren, nikker med et smil. Det er første gang, norske Michael Johnsen skal stemme, og med sine blot 16 år er det en helt ny verden. Det er en voksen scene, han får lov til at træde ind på og være en del af, da han går ind bag forhængen, sætter sit kryds og smider sedlen ned gennem sprækken.

Vil engagere de unge

Mens et klart flertal i det danske Folketing ikke er interesseret i at sænke valgrets alderen, forsøger Norge sig nu for anden gang med 16-års-valgrets alder i 20 udvalgte kommuner til kommunalvalget den 14. september. 10 kommuner er gengangere, og 10 nye har fået lov til at være med i projektet, som er meget populært. Op til forsøgets lancering i 2011 havde 143 kommuner ansøgt om at få en af pladserne, og denne gang var tallet 124.

Oppegård Kommune, der er en forstad til Oslo, blev fravalgt i 2011, men er denne gang med. Og det er til stor glæde for Høyre-borgmesteren Ildri Eidem Løvaas.

- Det er en god følelse, for vi har arbejdet intenst i så mange år med ungdomsdemokratiet og deltagelse i samfundet blandt børn og unge, siger borgmesteren på valgdagen.

På trods af, at partiet Høyre på landsplan som udgangs-

punkt ikke går ind for en sænkelse af valgrets alderen, er det en mærkesag for Ildri Eidem Løvaas og det meste af byrådet. Inklusionen af børn og unge i lokalsamfundet går tilbage til, før Ildri Eidem Løvaas blev borgmester i 2009, og hun har svært ved at huske, præcis hvor gammelt kommunens ungdomsråd er.

Høyre populært hos unge

Michael Johnsen og hans klassekammerat Sindre Ihle Clasen, som også er 16 år, sidder i kantinen på Roald Amundsens Videregående Skole, der er Oppegård Kommunes gymnasium. De har lige fået fri og skal direkte ned at stemme. De er begge af-dæmpede, men når snakken falder på politik, har de styr på landskabet.

- Mange unge i kommunen vil også stemme på Høyre, siger Michael med henvisning til, at Oppegård Kommune har været ledet af partiet Høyre i over 50 år og ved sidste kommunalvalg fik næsten halvdelen af stemmerne. Ifølge Michael og Sindre går det godt med Høyre ved roret, og folk er glade for den lave skat. Og så har partiet haft meget fokus på de unges engagement i valgkampen.

- Men jeg tror også, at Miljøpartiet De Grønne får et godt valg. De har været meget aktive på Instagram, og så er folk begyndt at gå mere op i miljøet, tilføjer Michael på vej ned mod valgstedet.

Flere førstegangsvælgere

Udover at engagere de unge er formålet med det nationale forsøg også at få hævet stemmeprocenten hos førstegangsvælgere. Ved det norske kommunalvalg i 2007 var det kun 35 procent af førstegangsvælgerne, der gik til

77%

Ved årets valg var Austevoll Kommune højdespringeren blandt testkommunerne.

Her stemte 77 % af de 16-17-årige. Sammenlagt stemte 57 % 16-17-årige i alle 20 testkommuner.

Kilde: Institutt For Samfunnsforskning

stemmeurnerne, og det fik daværende statsminister Jens Stoltenberg til at søsætte projektet. Og resultaterne ved valget i 2011 var positive. I de 20 testkommuner stemte 58 procent af de 16-17-årige, og på landsplan steg stemmeprocenten hos førstegangsvælgere til 46, hvilket var den største stigning blandt alle aldersgrupper. Førstegangsvælgerne havde dog et stykke op til stemmeprocenten på landsplan, som lå på 65.

Lige siden de fik tildelt en af de 20 pladser, har Oppegård Kommune gjort en stor indsats for at engagere de unge i valget og hive en høj stemmeprocent i land. De har samarbejdet med gymnasiet om oplysning, projekter og debatter siden foråret, og så har de ansat en projektleder, der står i spidsen for det praktiske og har delt erfaringer med andre forsøgskommuner ved en konference.

Det emmer af positivitet på borgmesterkontoret, og selv de tørre mariekiks kan ikke fjerne smilet og de forventningsfulde øjne fra borgmesteren. Hun er fuld af tiltro til byens ungdom.

- Mange af de unge, jeg møder, er langt mere reflekterede, end jeg var i den alder. Informationer er lettere tilgængelige, og de får hele tiden mere kendskab, siger hun.

16-års-valgret er fremtiden

Det er ikke klassens sludrehoveder, man er på tur med. Politiske analyser skal vrides ud af Michael og Sindre, men de er for det meste skarpe og har

gang

I alt 20 testkommuner har deltaget i forsøget med lavere valgretsaldere, men langt flere havde ansøgt om at komme med. Her holder Kronprins Haakon valgforedrag for de unge førstegangsvælgere på Frogn Videregående Skole i Drøbak.

Foto: Vegard Wivesta Grøtt/NTB Scanpix

58%

af de 16-17-årige
stemte i de 20
testkommuner i
2011

Til sammenligning stemte
46 % af førstegangsvælgere i resten af landet

Kilde: Kommunal- og Moderniseringsdepartementet

mere indsigt, end 16-årige oftest tilskrives. Spørger man dem, om en permanent valgretsaldere på 16 år ligger indenfor nær fremtid, er der ingen tvivl.

- Ja, det er nok et spørgsmål om tid, siger Michael, mens vi venter på bussen. Sindre nikker. Det er ikke et gæt - det er sagt med selvfølgelighed.

De er enige om, at deres stemme, deres aldersgruppes stemme, er værd at høre på. Hvorfor skulle deres politiske meninger og deltagelse i demokratiet være mindre vigtig?

Eftersom der har været ekstra mange debatter på deres gymnasium op til valget, er spørgsmålet, om de er ved at have fået nok - om det har nået kvalmegrænsen? Men det afviser de og siger, at de har været glade for politikerens interesse for ungdommen og deres gunst.

Stemmer med mor og far

Øget valgdeltagelse er et af hovedargumenterne for at sænke valgretsaldere, og det ser en række forskere som meget sandsynligt - heriblandt danske Yosef Bhatti, der er seniorforsker på Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning. Han peger på, at 16-18-årige typisk lever et mere stabilt liv, fordi de bor hjemme hos mor og far. Yosef Bhatti mener også, det er en social ting at stemme og der er større chance for, at de hiver dig med ned til valgurnerne end naboen på kollegiet.

Selvom Yosef Bhatti ser forsøget som spændende, er han forsigtig med at forholde sig til, om det er en god idé at sænke valgretsaldere. Det er en politisk beslutning, der skal afgøre det, og ikke forskningsresultater.

- Det er et normativt spørgsmål. Det kan måske hjælpe lidt på valgdeltagelsen, men det er omvendt også et argument, at de er en smule mindre modne - selvom meget forskning ikke tyder på det, siger forsker Yosef Bhatti.

"Mange af de unge, jeg møder, er langt mere reflekterede, end jeg var i den alder. Informationer er lettere tilgængelige, og de får hele tiden mere kendskab"

Ildri Eidem Løvaas, borgmester for Høyre i Oppegård Kommune. (Foto af hende ved stemmeurnen. Foto: Anders Nordheim Dahl /Oppegård Avis)

Borgmesteren i Oppegård har stor tiltro til sine unge borgere, og hun tror ligesom Yosef Bhatti, at forældrene og det trygge hjem spiller en rolle.

- Vi har generelt en høj stemmeprocent i Oppegård, og folk er interesserede i politik. Det har smittet af på næste generation, så vi håber, at forældrene også kan slæbe dem med til valgstederne, siger Ildri Eidem Løvaas med et smil.

Hvad er det, han hedder?

Da vi ankommer til valgstedet, smider Michael og Sindre deres tasker i foyeren, finder legitimationen frem og går målrettet mod manden med stemmesedlerne.

- Det var let nok, siger Michael, da han kommer ud.

Hvem stemte du på?

- Ham, der er øverst på listen. Thomas... jeg kan ikke lige huske hans navn præcist, men han er øverst og den yngste kandidat for partiet. Selv om han er omkring de 38.

38-årige Thomas Sjøvold fik også Sindres stemme.

Lange udsigter i Danmark

I Danmark venter et forsøg med nedsat valgretsaldere ikke lige om hjørnet. SF og Enhedslisten er de eneste folketingspartier, der går ind for 16-årsvalgret, mens Alternativet er åbne overfor et forsøg i stil med Norges. Dansk Ungdoms Fællesråd, DUF, kæmper for en nedsættelse, men de synes også, det vil være en god idé at gøre det på forsøgsbasis i udvalgte kommuner. De ser Norge som et moderne land.

- Vi har nogle ret fastlåste forestillinger om, både hvad unge er, hvad de kan finde ud af, og hvad demokratiet kan holde til. Og min klare forventning er, at man med det her forsøg får demonstreret, at de unge i Norge - fuldstændig tilsvarende de unge i Danmark - er fuldt ud i stand til at deltage i demokratiet på linje med de voksne, siger formanden for DUF, Signe Bo.

Hun tilføjer, at DUF gennem tiden har haft gode dialoger med forskellige indenrigsministre og at de har foreslået at lave forsøget ved et Europa-Parlamentsvalg, men videre er det ikke kommet.

Hellere forkant end udkant

Lukningen af Samsøs slagteri og svinefarm i sluthalvfemserne sparkede gang i samsingernes tro på, at der skulle ske noget med projekt Vedvarende Energi Ø. I dag bidrager omstillingen til fortællingen om en ø, der ser ind i fremtiden.

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

Når mænd mødes på Samsø, står de ikke længere og sparker til hinandens bildæk. I stedet hiver de smartphonen frem for at vise, hvor meget strøm de har produceret i dag.

Øens beboere, der på bare ti år omstillede al deres energi til at blive vedvarende, er gode til at fortælle om projekt Vedvarende Energi Ø. Og det virker så simpelt: Samsø fik en pose penge, opførte 11 landvindmøller, ti havvindmøller, omstillede øens varmekærker og udbredte miljø-

rigtige varmepumper. Samsingerne udleder i dag minus 3,7 ton CO₂ per indbygger, hvis den slags opgørelser ellers giver mening, og det næste mål er nu at blive en fossilfri ø allerede i 2030.

- Vi har et mentalt fællesskab her på øen. Når folk flytter herover, bliver de set som en ressource af os andre, og vi starter med at spørge dem, hvad de kan gøre for øen. Du skal melde dig ud af fællesskabet for ikke at være med, fortæller Michael Larsen, der er daglig leder på Samsø Energiakademi - et slags kulturhus, der blev bygget af

o omstilling

Kan kommunerne være med til at drive den omstilling, der viser omverdenen en vej til at bremse klimaforandringerne? Kommunen er taget ud i landet for at se på projekter, der ikke bare kan vende op og ned på nøgletal, men også på lokalsamfund.

Denne uge: **Samsø Kommune**

overskudspenge fra øens vindmølleprojekt.

Sommeren igennem har de holdt åbent for øens turister og holdt rundvisninger om Samsøs omstilling.

- Vi har altid gjort meget ud af at være folk, der har arbejdstøjet på, når folk kom-

mer på besøg, siger øens tidligere borgmester John Sander Petersen (V), der tilfældigvis er mødt op for at følge en af rundvisningerne.

Småt er godt

Hvor historien om Samsø gennem flere år har handlet om udkantskrise med fraflytning af arbejdspladser og befolkning, forsøger øboerne nu at få den omskrevet til at handle om at holde sammen og tænke ind i fremtiden. De vil kaldes Forkantsdanmark fremfor Udkantsdanmark. Og energiomstillingen har været nøglen til, at omverdenen nu også begynder at skrive med på fortællingen.

- De samske unge er enormt dygtige. Det kan vi se på de arbejdspladser, de kommer til at bestride. Og deres samske forfædre var også dygtige. De har altid set lyset i tunnelen og i stedet for at fortsætte mod det taget fat om problemerne, siger John Sander Petersen og påpeger, at øen gennem mange år har haft nogle fremsynede fyrtårne, hvis sønner og sønnesønner Samsø nu nyder godt af.

"Vi skulle gerne fastholde vores befolkning og arbejdspladser i grøntsagsproduktionen. Jeg tror ikke på en tilflytning til øen, men jeg håber på, vi kan stabilisere udviklingen. Og jeg vil stadig mene, at 3.000 borgere, der er engagerede, er bedre end et passivt samfund på bistandshjælp."

John Sander Petersen (V), tidligere borgmester

Et af fyrtårnene er i dag Søren Hermansen, som har stået i spidsen for energiomstillingen og er direktør for Energiakademiet. Sønnen Mads Hermansen viser rundt på akademiet om sommeren og fortæller livligt om de mange forsøg, der bliver udført. Samsø har for eksempel en økologisk golfbane, der bruger koldpresset tang som gødning. De har CSA-finansieret økologisk landbrug, hvor folk køber en andel af produktionen på forhånd. Og de har fire ladestandere, hvor du gratis kan få opladet din elbil.

Fordelen for samsingerne er, at de er små, og at der ikke

er langt fra tanke til handling. Og så viser forandringerne sig hurtigt i statistikken. For eksempel er Samsø i dag det sted i verden med flest elbiler per indbygger. De har cirka en per hundrede indbyggere - det vil sige 37.

Handling fremfor alt

Samsingerne har altid haft en Georg Gearløs-kultur på deres ø. Der skulle efter sigende både være opfundet biler, der kører på rapsolie, og et hus med gulvvarme fra nymalket mælk. Men øens store energiomstilling er indtil videre sket med aldeles velkendt teknologi.

Søren Hermansen, direktør for Samsø Energiakademi, er et af de 'fyrtårne', der har vist vejen for øens omstilling til 100 procent vedvarende energi. Hans indsats på området har også fået opmærksomhed i udlandet og blandt andet ført til en kåring som 'miljøhelt' i Time Magazine.

Foto: Tobias Selsnæs Markussen / Polfoto

Samsø Energiakademi er placeret nord for Ballen havn og fungerer som et forsamlingshus for øens foreninger. Mere end 5.000 politikere, ambassadører, embedsfolk, journalister, forskere, skoleklasser og privatpersoner fra ind- og udland lægger årligt vejen forbi det energirigtige hus.

Foto: Samsø Kommune

- Kan det betale sig for folk, omstiller de sig. 67 procent af alle oliefyr på øen er udskiftet med varmepumper. Halvdelen af bilerne skal køre på el inden 2020. Lige nu er det fire procent, så vi mangler kun 46, siger Michael Larsen med et glimt i øjet.

Elbilisme og biogas er de næste skridt på Samsø, og selvom mange er skeptiske omkring, hvorvidt det kan lade sig gøre på øen, har samsingerne lært at gå deres egne

veje. Da TDC ikke ville lave hurtigt internet, lavede de deres egen internetforening. Deres kommunalt ejede gasfærge sejler lige nu på hollandsk biogas, så her vil de gerne være selvforsynende. Og hvis Midttrafik ikke vil køre med elbusser på øen, vil de også lave deres eget bus-selskab fra 2017. Viljen til at være Forkantsdanmark virker stor.

- Vi skulle gerne fastholde vores befolkning og arbejds-

pladser i grøntsagsproduktionen. Jeg tror ikke på en tilflytning til øen, men jeg håber på, vi kan stabilisere udviklingen. Og jeg vil stadig mene, at 3.000 borgere, der er engagerede, er bedre end et passivt samfund på bistandshjælp, siger John Sander Petersen, som fortsat holder ørundvisninger trods en alder tæt på de 80.

Vi kan hjælpe Kommunen med den grønne omstilling med rådgivning vedrørende:

- ☐ **Solceller – bl.a. bygningsintegration, lovgivning og økonomi**
 - Organisation af overvågning og opfølgning
 - Forslag til CO₂ neutralt byggeri som led i kampagne på området
- ☐ **Energioptimering ved bygningsrenovering**
 - Komfort beregninger med IES-VE og dagslysberegning
 - Performance Dokumentation hvor energibesparelser i praksis dokumenteres i forhold til beregningsgrundlag
- ☐ **Bæredygtighed – DGNB**
 - Materialer
 - Totaløkonomi
 - Indeklima

CENERGIA

Herlev Hovedgade 195 st.,
2730 Herlev
Danmark
Tel. : +45 4466 0099
WWW.CENERGIA.DK

Projektet kort

100 procent på 10 år

- ▶ **Samsø** er udnævnt til Vedvarende Energi Ø og er på 10 år blevet 100 procent selvforsynende med vedvarende energi. Vindmøller laver øens elektricitet, og fjernvarmewærker med vedvarende energikilder sender varme ud i folks huse.
- ▶ **Samsø Kommune** har fra starten været engageret i arbejdet og blandt andet investeret i 5 af de 10 havvindmøller syd for Samsø. En investering på 125 millioner kroner, der hvert år laver vedvarende strøm til, hvad der svarer til 10.000 familier.
- ▶ **Samsø Kommune** har i 2011 besluttet, at øen skal være uafhængig af fossile drivmidler som olie, benzin og kul i 2030.
- ▶ **I øjeblikket** arbejder de på at udbrede elbilisme med gratis ladestander og et elbil-lav, at kunne forsyne deres biogasfærge med flydende biogas og at etablere et smartere samsk elbusselskab fra 2017.

Derfor er projektet spændende

Vedvarende sammenhold - og energi

- ▶ **På bare** ti år omstillede samsingerne deres energiforbrug til at blive fuldstændig vedvarende, fordi øens skrumpende befolkning altid står sammen om de fælles udfordringer for at finde løsninger.

PlanEnergi
DIN ENERGIPARTNER

Vi har mere end 30 års erfaring inden for energi- og miljøplanlægning for byer, kommuner og regionale områder, der ønsker omstilling til øget vedvarende energiforsyning.

PlanEnergi tilbyder:

- Statuskortlægning af energiforsyning og vedvarende energiresourcer
- Redegørelse for de lokale muligheder via udredninger eller workshopmateriale
- Sikre ejerskab gennem workshopprocesser og inddragelse af politikere og centrale aktører
- Udarbejdelse af energibalancer, energistrategier og energihandlingsplaner
- Sektoranalyser for varmeforsyning, vindmøller og biogas

www.planenergi.dk
Skørping - Aarhus - København

ET RÅDGIVENDE FIRMA MED MERE END 30 ÅRS ERFARING
OG MED SPECIALE I VEDVARENDE ENERGI

"Hernede er vi ved at miste

I flygtningekrisens første uger holdt Tyskland fanen højt som et stærkt, åbent og modtagevilligt land, der hungrede efter arbejdskraft. I mellemtiden har landet lukket grænserne, lederen af udlændingestyrelsen er trådt af, og landets politikere er fortvivlede over den europæiske splittelse og handlingslammelse.

• **hilfe**

Mathias Irminger Sonne, Berlin
red@kommunen.dk

- Berlin is beautiful. This is our future.

Ahmed ser selvssikker ud, da han finder den lille seddel frem fra sin pung. I seks dage har han sammen med sin kæreste Rosannah ventet på, at deres nummer skal lyse op på displayet her foran Berlins social- og sundhedsmyndigheder. Bagved døren venter nemlig den første registrering i Tyskland samt papirer til at

søge asyl. Hertil 147 euro i velkomstpenge og en anvisning til, hvor de indtil videre kan overnatte i den tyske hovedstad.

Ahmed og Rosannah er ikke just alene. I ugevis har der været en permanent voksende kø af mennesker fra lande som Eritrea, Irak, Kosovo, Palæstina, Albanien og Afghanistan. Køen har for længst rundet de tusind ventende mennesker. De fleste er under 40 - og langt overvejende mænd. Men til forskel fra hovedparten af de andre har Ahmed og

Rosannah to afgørende fordele. De kan kommunikere på gebrokkent engelsk, og de kommer fra Syrien. Det første gør dem mere attraktive på det tyske arbejdsmarked. Det andet gør dem så godt som sikre på at få asyl i Tyskland. Siden slutningen af august har landet nemlig i praksis ignoreret Dublin-reglen for syriens vedkommende: Uanset hvilke europæiske lande de er rejst igennem, bliver de ikke sendt tilbage til det første europæiske modtagerland.

I dette tilfælde er det Grækenland. Det unge par, som brød op fra Syrien for flere måneder siden, kom i kraft af illegale papirer først fra Tyrkiet ind i Grækenland og derfra ad den velkendte Balkanrute op til Tyskland. Det har de ikke fortrudt.

- Vi har ikke noget at vende tilbage til. Vi tog en selfie, da vi kom ind i Grækenland. Så besluttede vi os for Berlin, fordi vi har en ven, der bor her, siger Rosannah.

- Vi kender også godt mulighederne her i Tyskland.

Pressede kommuner

Når man kigger udover menneskemassen på den mudrede plads, er det svært at tro,

at man står midt i Tyskland anno 2015. Kun i kraft af frivillige hjælpere holdes logistikken kørende, og selvom næsten 800 læger har meldt sig til tage frivillige vagter med blandt andet vaccinationer, har det berlinske lægekammer advaret mod overhængende risiko for epidemier med tuberkulose og mæslinger.

De frivillige er ofte frustrerede over, at deres arbejde er så dårligt koordineret, og de er bange for, at "viljen snart vil klinge af", som den 36-årige frivillige Melanie formulerer det, mens hun deler plastickrus med vand ud til de ventende.

Det ville være intet mindre end en katastrofe såvel her som i de mange provisoriske modtagecentre rundt om i Berlin og resten af Tyskland. Hele Tyskland står alene i 2015 nemlig overfor en forventet tilstrømning på op mod en million mennesker, som fordeles ud på de 16 tyske delstater. I øjeblikket modtager Berlin intet mindre end cirka 1.000 migranter - om dagen.

- Vi er presset i bund på flere områder, fortæller talskvinden Silvia Kostner fra social-

250.000

Så mange asylansøgninger fra migranter og flygtninge står de tyske forbundsmyndigheder overfor

Kilde til alle fakta: Bundesamt für Migration und Flüchtlinge

og sundhedsforvaltningen i Berlin.

- Forbundsregeringen siger, at det kan lykkes, men nede på vores niveau er vi ved at miste grebet om situationen. Vi får rigtig mange store grupper med tog og bus især fra München, som slet ikke er registreret. Det vil vare uger. Men i mellemtiden kommer der jo flere til, siger hun.

- Mange kolleger er bukket under for presset. Der oplæres konstant nye medarbejdere - også fra andre afdelinger af den berlinske forvaltning. Men den store udskiftning hjælper ikke på tempoet.

Ressourcemangel

Ingen kender de præcise tal,

men netop nu er der formentlig mere end 5.000 uregistrerede emigranter i Berlin. For at nedbringe køen indrettes der over de næste uger endnu et registreringscenter med 50 sagsbehandlere, og myndighederne er også begyndt at registrere de nytilkomne decentralt ude på de mange provisoriske modtagecentre.

Samtidig søges der med lys og lygte efter egnede idrætsanlæg og lignende faciliteter. Mange haller er allerede i brug, og selv to hangarer i den tidligere nazi-lufthavn Tempelhof er trods tvivlsomme faciliteter ved at blive indrettet til nødindkvartering. De normale standarder og procedurer for udbud af den slags opgaver for længst

grebet om situationen"

Frivillige deler frugt og sandwich ud ved Berlins social- og sundhedsforvaltning. Her venter et stadig større antal på at blive registreret og dermed få mulighed for at få tag over hovedet samt indgivet deres ansøgning om ophold eller asyl.
Foto: Mathias Irminger Sonne

droppet, fortæller Silvia Kostner.

- Vi har forsyningsknapshed på stort set alle fronter. Madrasser og mobile sanitære anlæg er som fejlet væk, og der er stor mangel på kvalificerede socialarbejdere og tolke.

For at imødegå situationen uddeler socialforvaltningen også vouchere til overnatning på hostels. Mens mange hostels klager over for langsom betaling fra socialforvaltningen, har det omvendt ikke skortet på medieberetninger om hostels, der overbelægges deres værelser voldsomt og stadig indkasserer op til 50 euro per næse per nat. Også i forhold til privat indkvartering står ressourcemanglen i vejen for effektive løsninger. I

princippet skal myndighederne nemlig tjekke, om de velvillige borgere faktisk også ønsker og er i stand til at huse flygtninge, og berlinernes respons på styrets opfordring har været til at overse.

Realitetschok

De fleste af disse dramatiske tilstande har været kendt eller i det mindste forudsigelige i ugevis. Alligevel befandt Tyskland sig indtil forgangne uge i en slags forbløffet rus over sin egen beredvillighed, sin velkomstkultur og de internationale mediers anerkendelse af landets store indsats og optimisme.

- Tyskland er et stærkt land. Vi har klaret meget, og også det her kan vi klare, lød det fra Angela Merkel i slutningen af august. Vicekansleren, SPD-lederen Sigmar Gabriel, har gentagne gange samstemmende sagt, at Tyskland i denne nødsituation godt kan klare et årligt optag på op mod en million.

Generelt er regeringens linje blevet bakket op af de tyske medier - fra intellektuelle ugeaviser som ZEIT til formiddagsblade som BILD. Samtidig blev der verden rundt vist billeder af hjælpssomme tyskere, der bød flygtninge velkommen. En vigtig forklaring på dette fænomen er den symbolske kamp for ikke at lade de højreradikale angreb på asylcentre dominere den tyske selvopfattelse og billedet udadtil.

Ved beslutningen om at bryde Dublin-reglerne og modtage titusindvis af uregistrerede flygtninge i Tyskland fra Ungarn via Østrig rystede Merkel i første omgang heller ikke på hånden. Hun understregede, at der var tale om et enkeltstående nødstilfælde, men udtalte samtidig, at der i praksis "ikke kan sættes en øvre grænse for det tyske optag af asylsøgere."

Denne optimisme har nu givet andre europæiske lande rigeligt med stof til skadefro at pege fingre ad Tysklands "realitetschok" overfor de seneste ugers tiltagende migrationsstrømme, som politologiprofessor Herfried Münkler har pointeret. Men samtidig har den - nu mere afdæmpede - optimisme i hans øjne faktisk gjort "det økonomisk overmægtige Tyskland til en europæisk stormagt i humanitære spørgsmål". Også selv om denne position "ikke rækker til at skabe bindende regler eller kvoter for andre EU-landes optag af flygtninge."

Vækstpotentiale

Til forståelsen af den tyske optimisme hører også kombinationen af lave fødselstal og forbubningen af det tyske samfund på den ene side og den lave arbejdsløshed og de over en halv million ubesatte stillinger på den anden.

"Forbundsregeringen siger, at det kan lykkes, men nede på vores niveau er vi ved at miste grebet om situationen. Vi får rigtig mange store grupper med tog og bus især fra München, som slet ikke er registreret. Det vil vare uger. Men i mellemtiden kommer der jo flere til."

Silvia Kostner, talskvinde for social- og sundhedsforvaltningen i Berlin

Med andre ord: Ud fra en økonomisk betragtning kan den nuværende indvandring, der langt overvejende består af unge mennesker, måske blive en gevinst for landet. Betegnende for den offentlige stemning var her avisen Frankfurter Allgemeines nylige leder om, at selv om hver flygtning de første år koster omkring 100.000 kroner om året, har indvandring på den lange bane "altid været en forudsætning for innovation, dynamik og økonomisk succes."

UniCredit's (global bankkoncern, red.) cheføkonom Andreas Rees har samstemmende fremlagt en analyse, hvor en fremtidig tysk indvandring på en halv million mennesker om året vil øge landets BNP med 1,7 procent frem til 2020. Hans forudsætning er imidlertid, at hver anden får et job på mellemlangt sigt.

Den tyske arbejdsminister, socialdemokraten Andrea Nahles, er selvsagt på bølglængde med denne forhåbning. Hun vil ligefrem sende jobformidlere ud i flygtninge-

lejrene, og hendes ministerium arbejder på at gøre det lettere for asylsøgere og migranter på tålt ophold at udføre korttids- og vikararbejde. Alligevel piller ministeren UniCredit-analysens optimisme fuldstændigt fra hinanden.

- Det er ikke alle, der kommer, der er højt kvalificerede. Den syriske læge er en undtagelse, har hun udtalt til magasinet Spiegel. Her vurderer hun, at ikke engang hver tiende flygtning har forudsætningerne for at komme direkte i job eller uddannelse. Og selv ved potentielt godt match mellem udbud og efterspørgsel står der ofte sprogproblemer, bortkomne eksamenspapirer eller usammenlignelige uddannelsessystemer og -niveauer i vejen.

Ånden ud af flasken

I mange europæiske medier har deisen lydt, at den tyske optimisme blev overhalet inden af virkelighedens flygtningepres, som man selv

» Fortsættes på side 18

Flygtninge i Tyskland

► **Hele Tyskland** står alene i 2015 overfor en prognosticeret tilstrømning på op mod en million mennesker - indtil videre er knap 500.000 ankommet i år.

► **Asylsøgere fordeles** i princippet ud på de 16 tyske delstater i forhold til deres befolkningstal og skattegrundlag efter den såkaldte Königsteiner Schlüssel.

► **Berlin** er som delstat ansvarlig for cirka fem procent, for 2015 altså 40.000-50.000 mennesker. Som en multikulturel og åben storby er Berlin særlig attraktiv, hvorfor den reelle procentsats er mindst dobbelt så høj. P.t. modtager Berlin intet mindre end cirka 1.000 migranter - om dagen.

Ahmed og Rosannah har ventet i dagevis på deres første registrering - som syrere er de så godt som sikre på asyl. Her ved Berlins hårdt pressede social- og sundhedsforvaltning er syrere derfor også den gruppe, der er lettest at få i tale.

Foto: Mathias Irminger Sonne

Morgendagens meningsdannere

Af Agnes Daugbjerg Østergaard

POLITIKERE, I HAR GLEMT NOGET!

Kære politikere, der er noget, I har glemt I har glemt, at politik handler om mennesker og ikke om kommunale og regionale budgetter, forhandlinger og ikke mindst demografireguleringer.

Det er fredag, klokken er lidt i tre, og jeg er så småt ved at gøre mig klar til at komme hjem og holde weekend. Arbejdstelefonen vibrerer i lommen; det er sygehuset, der fortæller, at demente fru Jensen bliver udskrevet senere på aftenen - demente fru Jensen, som i formiddags blev opereret for lårbensbrud. Jeg kan mærke en kæmpe klump i maven, for jeg ved, at fru Jensen de kommende dage skal have hjælp til alt, til at gå, til at komme på toilet og til at få noget at spise. Samtidig kræver det også en stor pædagogisk indsats, når fru Jensen gang på gang har glemt, hun er blevet opereret, og forsøger at stige ud af sengen. Til sidst skal det ikke glemmes, at mine kolleger skal være ekstra opmærksomme på ikke at få arbejdsskader, da der med det korte varsel om udskrivelsen ikke kan nå at være de rigtige hjælpemidler til stede i lejligheden.

Det gør ondt i maven, fordi jeg ved, at fru Jensen ikke får den hjælp, hun skal have, fordi der ikke er tid til hende, og at mine kolleger skal gå hjem med dårlig samvittighed over ikke at have kunnet være der for hende. Jeg er fuldstændig overbevist om, at fru Jensen og hendes familie er komplet ligeglade med, om det er regionen eller kommunen, der skal betale for, at fru Jensen kan få den bedst mulige pleje og omsorg.

Forestil jer, at plejepersonalet er en elastik. I kan rive det længere og længere fra hinanden, men til sidst brister det og kan altså ikke samles igen. Det kommer til at ende med, at jeg selv eller mine kolleger kommer til at lave fatale fejl på grund af travlhed, eller at min kollega en dag ringer og sygemelder sig, fordi hun ikke kan holde den dårlige samvittighed ud længere.

Jeg er fuldt ud opmærksom på, at der i dag er et massivt pres på vores hospitaler, og på vores borgere i dag bliver udskrevet hurtigere, end de tidligere gjorde; det bliver desværre bare aldrig italesat, at dette pres nu er blevet overført til kommunens hjemmepleje og plejehjem. Fru Jensen skal jo ikke "kun" have hjælp til ovenstående - det kræver også et stort stykke administrativt arbejde med journalnotater, medicinskemaer og såkaldte fokusområder. Alle

ting, der sjældent er tid til på aftenvagter og i weekenden, fordi personalet i forvejen er skåret ned til et minimum.

Så kære politikere: Selvfølgelig skal budgettet laves, og selvfølgelig skal der prioriteres. I har bare glemt én væsentlig ting: I har glemt at spørge mig og mine kolleger til råds. Hvorfor spørger I ikke plejepersonalet om, hvilke arbejds gange der ville give mening og hvordan man kan strukturere ældreområdet bedst muligt? Jeg er overbevist om, at det ville blive mindst lige så lærerigt, som når I får en konsulent ud, der aldrig har passet mennesker som fru Jensen.

Kommuner og regioner bliver simpelthen nødt til at finde en holdbar løsning for samarbejdet mellem disse, så økonomien ikke forbliver så kasseopdelt, som den er i dag, for vores borgere falder mellem kasserne. ●

Agnes Daugbjerg Østergaard er social- og sundhedsassistent.

I berlinerforstaden Spandau bor cirka 550 mennesker i en nedslidt containerby, der skulle have været revet ned i 1990'erne. Trods den elendige tilstand er en seng her bedre end et telt, når den berlinske vinter sætter ind.

Foto: Mathias Irminger Sonne

◀ Fortsat fra side 17

havde været med til at accelerere. Billederne fra flygtningestrømmens knudepunkt München, der i dagene før sidste uges grænselukning optog mere end 10.000 flygtninge om dagen, gjorde også et stærkt indtryk på tyskerne. Det gælder ikke mindst myndighederne ude i de tyske delstater, der snart efter skulle skuldre opgaven.

Trods de lovede seks milliarder euro fra forbundsregeringen (cirka 45 milliarder kroner, red.) leverede både SPD- og CDU-ledede delstatsregeringer en skarp kritik af forbundsregeringen. Heftigst kom det fra CDU's bayerske søsterparti CSU.

- Med optaget af uregistrerede flygtninge (fra Ungarn, red.) har Merkel åbnet en flaske, som hun ikke kan få proppen på igen, lød det fra Bayerns ministerpræsident, CSU-manden Horst Seehofer, der samtidig forudsagde en snarlig nødsituation ude af kontrol.

- Denne fejl kommer til at forfølge os i lang tid.

Om Merkels træk var uomgængeligt, klogt, naivt eller ligefrem slog Pandoras æske op på vid gab, kan endnu ikke afgøres. Antallet af flygtninge, der efterfølgende trængte frem mod både Tyskland og Europas ydergrænser, tyder i hvert fald på, at kansleren er blevet oprigtigt overrumplet af effekten. Selv i Tyrkiet har det blandt syriske flygtninge ifølge den arabiske nyhedskanal Al-Jazeera skabt forhåbninger, der har fået endnu flere til at kaste sig ud i forsøget på at forlade Tyrkiet til fods og prøve at komme nordpå - formentlig mod Tyskland.

Fra januar til juli 2015 ankom cirka 215.000 asylsøgere til Tyskland.

Heraf godt en tredjedel fra Balkan - knap en fjerdedel fra Syrien.

Tysk kovending

I sidste weekend blev preset nedefra for stort. Med beslutningen om at lukke den tyske grænse mod Østrig gennemførte Merkel den mest bemærkelsesværdige kovending i sin kanslerkarriere. Lukningen gav München et tiltrængt pusterum, mens Østrig og Ungarn fik en ekstra hovedpine, der fik grænselukningerne til at rulle videre sydover ad Balkan-ruten: Østrig lukkede grænsen til Ungarn, som forstærkede grænsen til Serbien.

- Tyskland kan ikke klare det alligevel, lød overskriften efterfølgende i flere tyske aviser. Pludselig havde kontinentets måske mest pro-europæiske land sat både Schengen- og Dublin-aftalen ud af spillet, mens det appellerede til europæisk solidaritet i forhold til fordelingen af de modtagne flygtninge.

For den ansete politiske kommentator Heribert Prantl er der med den tyske beslutning om midlertidig genindførelse af grænsekontrollen ikke bare tale om at trække

afgørelsen om at optage flygtninge i land.

"For det første er det et forsøg på at lægge pres på andre EU-lande; for det andet er det et forsøg på at gøre det klart for flygtninge, at der stadig findes andre modtagerlande end Tyskland; og for det tredje er det et forsøg på at vinde noget tid til at få opbygget en national og fungerende logistik for flygtningene," skriver han i Süddeutsche Zeitung. Merkels passionerede forsvar for det store optag synes at give ham ret, også selvom der ikke er nogen velvilje at spore hos de europæiske naboer.

Situationen, der udstiller de forskellige EU-landes dybt forskellige agendaer og modstridende interesser, er ved både at lægge Schengen i graven og måske også rive unionen itu. Hvis Tyskland insisterer på et kvotesystem for fordelingen af flygtninge, vil Schengen og de åbne grænser måske netop komme under pres - fra de flygtninge, der i givet fald vil tilbage til Tyskland fra for eksempel Polen eller Ungarn.

På den måde er EU havnet i en blokeret og fuldstændig passiv situation. I Tyskland

I årets første syv måneder blev cirka 10.000 afviste asylsøgere udvist af Tyskland, mens cirka 15.000 afviste asylsøgere frivilligt rejste ud af landet.

har det virket som endnu et praj om, at landet nok er mægtigt, men ikke almægtigt i EU. Tyskland ser ud til at have overvurderet sig selv i den første optimisme og overvurderet den europæiske solidaritet i den følgende krise - i hvert fald som solidaritet ser ud med tyske øjne. Det fik vicekansler Sigmar Gabriel til at kalde Tyskland for "det store giverland" i et Europa, hvor "alle er med, når de får penge, men ingen er med, når de skal bære ansvar."

- Tyskland kan ikke klare den halve verdens flygtningeproblemer, mener Gabriel, der stadig tror på, at krisen kun kan mestres med en samlet europæisk indsats. Til en start har han krævet bedre kontrol af EU's ydergrænser samt en større indsats i nærområderne for katastrofen i Syrien: Både EU, USA og Golfstaterne skal sætte halvdelen milliard euro (cirka 11,5 milliarder kroner, red.) af til flygtningehjælp i Syriens nabolande.

Nødbremsen

I Berlin har de sociale myndigheder ikke tid til at tænke over den europæiske handlingslammelse. Talskvinden Silvia Kostner er mere optaget af, at der er endnu et tog på vej med 530 migranter fra München til Berlin.

For en gangs skyld kommer der færre end ventet. Merkel er ikke den eneste, der har trukket i nødbremsen. Det har migranterne i toget også. Cirka 180 af dem er stået af et sted på strækningen - ifølge avisen Süddeutsche Zeitung, fordi de ikke ville til Berlin og dermed blive registreret her i Tyskland. De vil hellere prøve lykken i Skandinavien. ●

Send debatstof til os:

Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt. debatognavne@kommunen.dk

"Vi kan ikke bruge en fattigdomsgrænse til noget som helst i socialpolitik, så derfor vil jeg ikke bruge flere ressourcer på den. Eller bruge den i det hele taget."

Karen Ellemann (V), social- og indenrigsminister, vil afskaffe den officielle fattigdomsgrænse, som den tidligere regering indførte i 2013. Til Jyllands-Posten.

Luk borgerne ind i maskinrummet

o inddragelse

Af Ejvind Jørgensen, formand, DANSK IT's udvalg for it i den offentlige sektor

Få myndigheder involverer borgerne i digitaliseringen, selvom de ved, det betaler sig. Det fremgår af rapporten IT i praksis 2015, som Rambøll og DANSK IT udgav for nylig.

I rapporten kan man læse, at 62 procent af de kommunale it-ledere og 52 procent af de statslige vurderer, at der er et stort eller meget stort uudnyttet potentiale i at involvere borgere og virksomheder dybt i udviklingen af it-løsninger. Alligevel er det ganske få myndigheder, der er begyndt på det.

På rapportens oversigt over, hvad der karakteriserer danske offentlige virksomheders borger-/virksomheds-service, går sidstepladsen til at udvikle løsningerne i samarbejde med brugerne. Her peger kun 36 procent af de bedst performende virksomheder

Ifølge rapporten 'IT i praksis 2015' bør der være fokus på at få de eksisterende løsninger til at virke bedre og mere sammenhængende for borgere og virksomheder.

Foto: Linda Johansen / Polfoto

på, at de udvikler digitale løsninger i samarbejde med brugerne. For de dårligst performende offentlige virksomheder er andelen helt nede på 16

procent. Tallene afspejler, at hovedsigtet i det offentlige længe har været effektiviseringsgevinster og ikke så meget borgernes ønsker og be-

hov. Det er imidlertid en tilgang, der øger sandsynligheden for it-løsninger, der ikke er i øjenhøjde med borgerne. Og meget tyder på, at det

netop er den situation, den offentlige sektor befinder sig i nu. Det element, som flest offentlige it-ansvarlige (48 procent) i IT i praksis-rapporten peger på er vigtigst i nye fællesoffentlige digitaliseringsstrategi, er at få de eksisterende løsninger til at virke bedre og mere sammenhængende for borgere og virksomheder.

Udnyt potentialet

Det er tankevækkende, at den offentlige sektor nu, hvor det i vidt omfang er blevet obligatorisk for borgere og virksomheder at bruge selvbetjening, ser et så stort behov for at gøre løsningerne bedre. Udviklingen er i gang, men noget kunne tyde på, at det går for langsomt, og at der er behov for at sætte kraftigere ind og anvende metoder, som i langt højere grad inddrager borgere og virksomheder.

Tiden er til det. Forbrugeren bliver stadig mere bevidst om, hvilke digitale løsninger de vil have. Det potentiale bør udnyttes. De borgere og virk-

"Tallene afspejler, at hovedsigtet i det offentlige længe har været effektiviseringsgevinster og ikke så meget borgernes ønsker og behov."

somheder, der skal anvende it-løsningerne, bør involveres og høres i udviklingen og implementeringen, sådan at løsningerne udvikles med udgangspunkt i deres behov og forudsætninger.

62 procent af de kommunale it-ledere vurderer som sagt da også, at dette er vejen at gå. Spørgsmålet er, om de får lov til at gå den, eller om jagen efter effektiviseringsgevinster fortsat skal være toneangivende for digitaliseringen af den offentlige sektor.

Af Knud Abildtrup. Uden for referat

Venstres værdier ved du ikke hvor du har

Som viceborgmester i Viborg kommune vil jeg gerne understrege, at vi på ingen måde føler os presset. Vi står med en opgave, og den tager vi på os med glæde. Det er en udfordring, men vi giver den en ekstra skalle med positiv tilgang.

Den kommentar til den aktuelle flygtningesituation havde onsdag givet den oppositionelle V-politiker, MEP og viceborgmester i Viborg, Jens Rohde, ikke færre end 17.370 sympatitilkendegivelser på Facebook. Kommentaren var direkte møntet på en ytring i tv fra DF's udlændingeordfører Martin Henriksen om, at kommunerne er voldsomt pressede og ikke kan følge med og derfor ikke kan rumme flere flygtninge.

Med sin utvetydige afstandtagen fra DF kaster Jens Rohde sig igen ind i den værdipolitiske debat i regeringspartiet, hvor han tidligere på ugen overfor Politiko havde udtrykt sin frustration over sin egen regerings ageren, når han bliver spurgt om den i Europa: 'Danmark står tilbage som eneste land, der ikke tager nogen flygtninge. Jeg har svært ved at forstå det. Jeg har lige været en uge i Strasbourg, og jeg kan simpelthen ikke forklare mine kolleger i Europa-Parlamentet det, som med en dyb, dyb undren spørger, hvad det er, vi foretager os med annoncer og en appel om fælles løsninger, når vi ikke selv ønsker at deltage i dem'. Og Rohde er ikke alene blandt Venstres kommunalpolitikere, hvor integrationsmini-

ster Inger Støjbergs indiskutabelt stramme linje møder modstand både for indholdet, men ikke mindst for retorikken, som flere ligesom Kolding-politikeren Merete Due Paarup finder for DF-agtig.

Partiet, der traditionelt har højt til loftet, må på de indre linjer dog også have en del at tale om. Kontroversielle udtalelser på de sociale og de traditionelle medier tyder på det. Thomas Bak, der repræsenterer V i både Fredensborg Kommune og Region Hovedstaden, måtte ud og kalde sine egne ytringer for urimelige, uigennemtænkte og tåbelige efter en grov forenkling, hvor han polemisk beskrev asylsøgere som mellemøstlige flagafbrændere og ambassade-angribere. Den sammenligning huede ikke partifællerne, hvor blandt andet den politiske ordfører i folketingsgruppen Jakob Ellemann-Jensen kaldte det en ualmindelig tåbelig opdatering. Og Michael Gatten (V) fra Københavns Borgerrepræsentation beklagede, at 'de af os, der taler for, at der er en anden vej, hvor vi hjælper mennesker i ubeskrivelig frygtelig nød, bliver udråbt som virkelighedsfjerne og pladderhumanister.'

På høje nagler

At værdidebatten kører på de høje nagler i regeringspartiet, vidner en fynsk udmelding også om. Bo Libergren, der repræsenterer V i Odense Kommune og Region Syddanmark, problematiserede, at der i den nuværende flygtningesituation skulle være tale om 'vel-

"Med sin utvetydige afstandtagen fra DF kaster Jens Rohde sig igen ind i den værdipolitiske debat i regeringspartiet."

folketingskandidat Kåre Traberg Smidt beklager, at det borgerlige Danmark har glemt det medmenneskelige ansigt og danser efter DF's pibe.

Venstres bagland er ikke desto mindre åbentbart i stand til at rumme både Støjbergs linje og samtidig ønske dansk deltagelse i et europæisk flygtningekvotesystem, som regeringen ellers i skrivende stund modsætter sig. Det kan Politiken konstatere efter at have været i kontakt med 207 af partiets kredsformænd og lokale politikere. Støjbergs kurs er tilpas, lyder svarene fra de fleste, mens langt de fleste samtidig mener, Danmark bør være en del af en fælleseuropæisk fordelingsaftale. Og dermed vel mere eller mindre bakker op om Rohdes ønske om, at 'landspolitikere ville tørre øjnene og gå ind i dialogen om, hvordan vi alle i fællesskab kan løse den opgave, vi står med. Vi er verdens rigeste land. Vi er verdens lykkeligste folk. Hvis ikke vi kan følge med, må vi stramme balderne lidt. Vi kan godt!'

færdssøgende muslimer' - og at det nu gælder om at redde det kristne Europa, droppe internationale forpligtelser og opsigte flere af konventionerne. Dermed mindede Libergren om, at man ikke kun finder islam-forskrækkelse i DF, som Venstre ifølge Claus Hjort Frederiksen da også har et værdifællesskab med.

Libergrens synspunkter havde æresmedlem Britta Schall Holberg svært ved at genkende som sit partis politik, sagde hun til TV2 og lagde sig dermed på linje med lokalformanden for Venstre i Norddjurs, Inge Dorte Mandrup, der har kritiseret regeringens annonce i en libanesisk avis for at tegne et billede af Danmark som et fremmedfjendsk land, ligesom

2

millioner kroner får Røde Kors fra Novo Nordisk Fonden til arbejdet med flygtninge i Danmark.

Kilde: Berlingske

MED-udvalg er en kommunalpolitisk magtfaktor. MED kan både forhale upopulære beslutninger og være nøglen til bedre og billigere løsninger.

Samarbejdet mellem medarbejdere og ledere i det offentlige - det såkaldte MED-system - kan være en magtfaktor, der både kan styrke og svække beslutningsprocesser, viser ny forskning.

MED-aftalen gør det muligt at stille krav om høring og dialog, men i nogle tilfælde glemmer kommunerne at inddrage udvalgene. Når MED-udvalget så alligevel stiller krav om at blive hørt, kan det forhale beslutningsprocessen betydeligt og opleves som en regulær magtkamp mellem den kommunale ledelse og medarbejderrepræsentanterne.

Omvendt kan MED-systemet også være en konstruktiv medspiller, der gennem dialog og medarbejderinddragelse skaber løsninger, der sparer penge, uden at velfærden forringes.

Hjælp til forandringer

Det specialiserede socialområde og skoleområdet er to områder, hvor man i de seneste år har set nogle af de største forandringer i kommunerne. Overtagelsen af det specialiserede socialområde fra amterne og et efterfølgende behov for udgiftsstyring har medført nye organisationsformer og besparelser med stor betydning for opgaveudførelsen i socialpsykiatrien. Mindre børneårge og folkeskolereformen har ligeledes medført nye skolestrukturer og udvikling i den pædagogiske opgave. Forandring er med andre ord mere reglen end undtagelsen for de kommunale ledere og medarbejdere, men det er netop i disse forandringsprocesser, at MED-udvalgene viser deres berettigelse.

Inddrag medarbejdere og spar penge

MED-udvalgets rolle som konstruktiv medspiller bliver tydelig, når den enkelte institution for eksempel bliver underkastet en besparelse. Da et socialpsykiatrisk center fik pålagt en besparelse af kommunen, trådte MED-samarbejdet til. Det førte til en dialog mellem leder og medarbejderrepræsentanter om, hvordan de bedst muligt kunne spare, uden at det gik ud over centrets beboere. Konklusionen blev, at man fik et nyt og billigere tilbud på den supervision, som medarbejderne modtog, fremfor at spare på for eksempel muligheden for at tage beboerne med på tur. Dermed blev en besparelse gennemført, uden at det forringede forholdene for borgerne. Efterfølgende lykkedes det medarbejderne at forhandle nye og billigere supervisionsaftaler hjem, således at mængden af supervision heller ikke blev reduceret.

I forbindelse med gennemførelsen af en ny skolestruktur har MED-udvalgene også vist sig at være et brugbart værktøj til at håndtere

"Forandring er med andre ord mere reglen end undtagelsen for de kommunale ledere og medarbejdere, men det er netop i disse forandringsprocesser, at MED-udvalgene viser deres berettigelse."

personale- og arbejdsmiljømæssige udfordringer ved skolesammenlægninger. Derudover kan udvalgene bruges til at etablere samhörighed og fælles skolekultur. På skoleområdet er MED-udvalgene dog hidtil brugt mindre aktivt i forhold til at løse undervisningsopgaven. Det skyldes, at undervisningsrelaterede spørgsmål har hørt hjemme på de pædagogiske rådsmøder og i teamsamarbejdet. Efter folkeskolereformen er pædagogiske rådsmøder ikke længere obligatoriske, og

skolelederne har fået mere ledelsesrum. Måske MED-samarbejdet kan få fornyet betydning i den forbindelse og blive et mere aktivt redskab ikke kun til at løse personalemæssige udfordringer, men også til at støtte tættere op om at udføre undervisningsopgaven.

Politisk system eller lokalt samarbejde

MED-systemet er tænkt som et integreret enhedssystem, men i praksis er der reelt tale om to samarbejdsformer: Et repræsentativt politisk system på de centrale niveauer i kommunen og et arbejdspladsbaseret samarbejdssystem på de enkelte arbejdspladser. Sammenkædningen af disse to er essentiel for, at samarbejdet på de centrale niveauer skal kunne kvalificere opgaveløsningen. Vil man udvikle samarbejdssystemet, er det med andre ord denne kobling, som med fordel kan styrkes.

Både ledere og medarbejderrepræsentanter udtrykker frustration over, at MED-systemet er trægt og overformaliseret. Sådanne udtalelser kommer (næsten) altid fra personer, der indgår i hovedudvalg eller sektorudvalg centralt i kommunen. Denne skarpe kritik er dog ofte fulgt af fortællinger om, hvordan selv samme udvalg kan være afgørende for igangsættelsen af større omstruktureringer og forandringsprojekter i kommunen.

Når kommunen vil iværksætte gennemgribende sygefraværprojekter og afbureaukratisering, er der brug for at legitimere og kvalificere beslutningerne via drøftelse og opbakning fra disse udvalg. Derudover kan tidlig inddragelse og opbakning fra et hovedudvalg også give lokalpolitikere mod til at træffe beslutning om igangsættelse af personalepolitiske projekter med stor betydning for effektiviseringen i kommunen.

Medarbejderrepræsentanterne, som indgår på dette niveau, frygter imidlertid til tider, at de slet og ret agerer 'gummistempe' for kommunalpolitikere og direktion. Det vil sige, at de føler, at de ikke får indflydelse på beslutninger, men derimod af ledelsen bliver bedt om at acceptere og godkende beslutninger med potentielt negative konsekvenser for de kommunale medarbejdere, de repræsenterer.

Denne bekymring er reel og et udtryk for, at omstrukturings- og effektiviseringsprocesser igangsat på det strategiske niveau er komplekse, og at uforudsete konsekvenser ofte følger med. Det er i den forbindelse afgørende, at ledelsen klargør, hvilke personalemæssige konsekvenser projekterne har på længere sigt, eller er ærlig omkring, at heller ikke de altid har fuldt overblik over processerne.

Mens ledere og medarbejderrepræsentanter i samarbejdet på de centrale bureaukratiske niveauer i kommunerne handler strategisk-politisk, handler par-

terne anderledes på arbejdspladsen. Her er det ikke på forhånd givne interesser, som former et strategisk samarbejde, men derimod en kontinuerlig kollektiv tilpasning til de mange forandringer, som rulles ud i den offentlige organisation.

Samarbejdet på dette niveau bidrager i vidt omfang til opgaveløsningen under stramme økonomiske rammevilkår. Her kan MED-samarbejdet være et effektivt værktøj til at styrke kulturen på arbejdspladsen, reducere sygefraværet eller gennemføre besparelser, uden at det forringer velfærdsydelsen. Det kan også bruges direkte i innovationsprocesser, hvor man ønsker at lave større forandringer i opgaveløsningen på arbejdspladsen. ●

Kronikken bygger på bogen 'Kollektivt samarbejde under kommunernes effektivisering' fra august 2015. Bogen udgives og sælges af Djøf Forlag.

Af Nana Wesley Hansen, adjunkt, ph.d., FAOS - Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier, Københavns Universitet

ILLUSTRATION: ROCCO BAVIERA / POLFOTO

Send navnestof til os:

Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne. Husk at medsende et vellignende portræt.

debatognavne@kommunen.dk

"Det er jo altså nogle af helt store it-leverandører, der har fejlet og ikke været i stand til at løse opgaven på trods af den teknologiske udvikling."

Jesper Petersen (S), skatteordfører, vil undersøge, om der kan hentes økonomisk erstatning hos SKAT's it-leverandører KMD og CSC. Til Ritzau.

Ny på tinge: **Maria Reumert Gjerding**

'Jeg har måttet slukke for fjernsynet rigtig mange gange'

Der er behov for mere dialog og reel politisk debat, mener Enhedslistens nyvalgte folketingsmedlem **Maria Reumert Gjerding**, der ser sig selv mere som klimaforkæmper end politiker.

Af Jonas Sloth Bach
jonas@kommunen.dk

Hvad fik dig til at gå ind i politik?

Jeg har altid været meget optaget af miljø og klima. Jeg har tidligere arbejdet i en privat virksomhed, der beskæftigede sig meget med miljøgenopretning og forskellige naturlige mikrobiologiske løsninger på miljøproblemerne. Men der kom et tidspunkt, hvor jeg godt kunne se, at hvis de her ting skulle løses helt grundlæggende, så var det inde i samfundets maskinrum man var nødt til at skruer.

Det var helt klart klima- og miljøproblemer og deres sammenhæng med økonomi, der gjorde, at jeg blev politisk aktiv.

Hvad fik dig til at beslutte at stille op som folketingskandidat?

Jeg vidste egentlig ikke, at jeg gerne ville i Folketinget, da jeg startede med at være politisk aktiv. Det er kommet henad vejen. Jeg har jo arbejdet som rådgiver for Per Clausen og fået lyst til at stille op og selv være den, der tog diskussionerne med de andre politikere og befolkningen om, hvor vi skal hen som samfund. Dybest set forstår jeg mig selv mere som en klimaforkæmper end som en typisk politiker. Det er det, jeg brænder for og vil ændre. Og det gør jeg nu som folkevalgt. Jeg ser mig ikke som folketingspolitiker for evigt, for klimakampen vil bringe mig andre steder hen.

Hvad er din største styrke som politiker?

Jeg tror, jeg har en styrke i min faglige indsigt - i og med, at mine ordførerskaber ligger meget i tråd med det spor, jeg har kørt i hele mit liv. Og så tror jeg også, at jeg som nyvalgt har en fordel i at have siddet og været en del af det politiske game i en del år. Det giver en indsigt i, hvordan Folketinget helt banalt fungerer.

ILLUSTRATION: JENZ KOUDAHL/SPILD AF TID

rer; det er jo et specielt hus, som man skal vænne sig til som nyvalgt, og der har jeg helt klart en fordel.

Hvad er din største svaghed som politiker?

I og med, at mit engagement ligger så meget i det grønne, oplevede jeg i valgkampen, at jeg var svag i nogle andre debatter. På helt konkrete velfærdsspørgsmål og

"Dybest set forstår jeg mig selv mere som en klimaforkæmper end som en typisk politiker. Det er det, jeg brænder for og vil ændre."

udlændingepolitik har jeg måske været lidt svag, og der skal jeg arbejde ekstra grundigt med at få læst op på stofområderne.

Hvad skal du kæmpe mest for at lære som folketingsmedlem?

Jeg kan allerede se, at det er en helt anden verden. Man skal ikke tro, at man bare tilnærmelsesvis laver det sam-

me, som når man er ansat. Så dybest set så skal jeg også lære hele debatformen i folketingssalen, som jeg jo aldrig har prøvet at deltage i. Og så skal jeg lære, hvordan vi sætter dagsordenen og får mest muligt af vores politik igennem på trods af den borgerlige regering. Jeg har mest bare været med til at støbe kuglerne, men nu skal jeg ud at få dem til at virke i praksis.

Blå bog

Maria Reumert Gjerding

► Født 3. august 1978 i København.

► Miljøpolitisk rådgiver, Enhedslisten, fra 2008 til 2015.

► Miljøordfører, klimaoordfører, landbrugsordfører, grøn omstillingsordfører, dyrevelfærdsordfører og familieordfører.

Hvor er der efter din mening mest brug for at ændre ved den måde, som folkestyret i dag fungerer på?

Jeg er selv en af dem, der nogle gange bliver utrolig træt af at høre debatten i Folketinget. Nu har jeg lyttet på det i mange år, og jeg har jo også selv måttet slukke for fjernsynet rigtig mange gange. Det er jo ikke en debat; det er jo bare en gentagelse af egne standpunkter igen og igen. Jeg kunne virkelig godt tænke mig at være med til, at vi på trods af politiske uenigheder bliver bedre til at bøje os mod hinanden og lytte i stedet for bare at stille os op for at fremføre egne synspunkter uden at have en dialog og en reel debat.

Hvad er din hovedinteresse udover politik?

Jeg er mor til to børn, så der er ikke ret meget andet end at være politiker og at være mor. Det er jo den konsekvens, man tager. Fritidsaktiviteter er der ikke ret meget plads til i de her år - det må jeg jo erkende.

2.400

gældende love og bekendtgørelser på miljøområdet er ifølge miljøminister Eva Kjer Hansen (V) for mange. Hun vil derfor reducere antallet med en tredjedel inden nytår.

Kilde: Dr.dk

Politisk kalender

» Læs hele kalenderen på dknyt.dk

21. SEPTEMBER 2015

KL's Ældrekonference 2015

Ældreområdet er konstant under pres - fagligt, økonomisk og politisk. KL's Ældrekonference vil i år gå tæt på det politiske spil og de økonomiske forhandlinger mellem stat og kommune under overskriften "Når forandringer vendes til fremdrift".

Hotel Comwell Kolding

23. SEPTEMBER 2015

KL's Ledertræf 2015

KL indbyder kommunale ledere på tværs af alle fagområder til at deltage i årets Ledertræf.

Emnet for årets konference er: Kommunal ledelse frem mod 2020.

Derfor fokuserer ledertræffet på, hvordan du som leder kan omsætte politiske målsætninger til praksis, udvikle organisationen i et borger- og virksomhedsperspektiv samt styrke den faglige ledelse. KL's Ledertræf 2015 byder på en række internationale og nationale kapaciteter, der kan udfordre, inspirere og sætte gang i tankerne i forhold til kommunal ledelses største udfordringer og løsninger de kommende år.

Hotel Comwell Kolding

23. SEPTEMBER 2015

Velfærdens Årsdag

Dansk Erhverv inviterer til Velfærdens Årsdag 2015, hvor du kan:

- Være med, når Mads Steffensen slipper "monopolet" løs og diskuterer dilemmaer i samarbejdet mellem kommunerne og de ikke-offentlige aktører.
- Stille skarpt på, om frit valg kan være en model for andre velfærdsområder? Vi diskuterer erfaringerne fra ældreplejen.
- Diskutere kvalitet og effekt i socialpolitikken - kan vi i højere grad end i dag styre indsatserne efter effekt? Og skal vi det?
- Tage temperaturen på et nyt Folketing efter valget. Hvad vil politikerne med velfærd?

Velfærdens Årsdag arrangeres i samarbejde med Selveje Danmark og CBS - Public Private Platform.

Dansk Erhverv, Børsen

24. SEPTEMBER 2015

Åbent samråd med udenrigsministeren

Åbent samråd med udenrigsministeren om dansk støtte til kurdiske styrker, jævnfør FOU almindelig del - samrådspørgsmål C. Se eventuelt spørgsmål/svar og bilag fra udvalgsbehandlingen af B 122 og B 123 i folketingsåret 2013-14 om Danmarks militære bidrag i Irak og i indsatsen mod ISIL. Christiansborg

24. SEPTEMBER 2015

Åbent samråd med energi-, forsynings- og klimaministeren og miljø- og fødevareministeren

Åbent samråd med energi-, forsynings- og klimaministeren og miljø- og fødevareministeren om initiativer på baggrund af erfaringerne med tilladelsen til efterforskning og indvinning af skifergas i 2010, jævnfør EFK almindelig del - samrådspørgsmål. B. Se også EFK almindelig del - spørgsmål 42-46.

Christiansborg, 2-080

Kommuner

KØBENHAVN

Ny byplanchef

Kontorchef i Miljøministeriet Pia Holm Nielsen er ny chef for Center for Byplanlægning i Københavns Kommune efter Katinka Hauxner, der har etableret eget rådgivningsfirma. Det skriver Danske Kommuner. Hun tiltræder 1. oktober som centerchef - hendes første kommunale ansættelse.

ODDER

Ny teknisk chef

Tidligere chef for fritid og fællesskab i Hedensted Kommune Anette Marquardsen er tiltrådt i en nyoprettet stilling som chef for Odder Kommunes tre tekniske afdelinger (Miljø, Plan og Byggeri).

Anette Marquardsen, 48 år, er uddannet landinspektør fra Aalborg Universitet (1993) og påregner næste år at afslutte en masteruddannelse (MPG) fra samme universitet. Hendes karriere startede i Fyns Amt som sagsbehandler og fra 2001 vicekontorchef. I 2002 skiftede hun til Aarhus Amt som afdelingsleder og kom i 2007 til Miljøministeri-

ets afdeling i Aarhus som kontorchef. I juni 2013 rykkede Anette Marquardsen til Hedensted Kommune som afdelingsleder for Natur og Miljø og blev i februar året efter konstitueret teknik- og miljøchef.

VARDE

Direktør vil på pension

Direktøren for Plan, Kultur og Teknik i Varde Kommune, Bent Peter Larsen, går på pension til foråret. Bent Peter Larsen er ansat som direktør i Varde Kommune på en fem-årig åremålskontrakt, der udløber 31. marts 2016. Bent Peter Larsen var i maj 2014 konstitueret kommunaldirektør i en måned, inden kommunaldirektør Mogens Pedersen tog over, efter at daværende kommunaldirektør Max Kruse gik på pension.

- Bent Peter Larsen har ydet en uvurderlig indsats for Varde Kommune, ligesom han har stor andel i den positive udvikling, kommunen gennemgår i disse år, siger kommunaldirektøren, der forventer, at stillingen vil blive genbesat per 1. april 2016.

Hele Danmarks mødested

- 426 hotelværelser med over 750 senge
- 650 overvågede, gratis P-pladser
- Fantastisk beliggenhed nær skov og strand

Book nu!
Vi hjælper dig sikkert videre.

MØDER & KONFERENCER
DISKURSER

Sikkerhed - med et smil

NYBORG STRAND®

HOTEL OG KONFERENCECENTER

Østerøvej 2 5800 Nyborg Tlf. 65 31 31 31 nyborgstrand.dk

Vore konsulenttydelser

- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Coaching/sparring til politikere, topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere (SKL-certificeret)
- Visions- og strategiseminarer for byråd, udvalg, direktion og ledergrupper
- Lederevaluering og -udvikling
- Chef-til-leje

H.C. Vestergaard
LEDELSE STYRING UDVIKLING

Brug proceskonsulenter med topledereerfaring. Den erfaring har vi!

Tlf. 7022 0272 • www.hcvestergaard.dk

DKJOB

midt
regionmidtjylland

Kvalitetschef på Aarhus Universitetshospital, Region Midtjylland

Drømmer du om at stå i spidsen for Aarhus Universitetshospitals kommende strategi på Kvalitetsområdet?

Ansøgningsfrist: 30/09/2015

TØNDER KOMMUNE

Fagchef, Tønder Kommune

Fagchef for Sundhed og Arbejdsmarked. Kan du videreføre en spændende udvikling?

Ansøgningsfrist: 30/09/2015

TØNDER KOMMUNE

Direktør, Tønder Kommune

Direktør for Børn og Skole, Kultur og Fritid. Vil du gøre en forskel?

Ansøgningsfrist: 30/09/2015

Nyborg KOMMUNE

Direktør, Nyborg Kommune

Direktør med ansvar for: Skole- og dagtilbud, Kultur og fritid, Social samt Beskæftigelse (Jobcenter). Kan du tage lederskabet på dig?

Ansøgningsfrist: 30/09/2015

MORSØ KOMMUNE

Ny kommunaldirektør, Morsø Kommune

Kan du identificere dig med udsagn som "kort vej fra ord til handling" og "sammen er vi bedst", og har du en solid ledelseserfaring fra en politisk ledet organisation?

Ansøgningsfrist: 28/09/2015

SKIVE KOMMUNE

Sekretariatschef, Skive Kommune

Stillingen som sekretariatschef i Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen i Skive Kommune er ledig til besættelse snarest muligt.

Ansøgningsfrist: 24/09/2015

FREDERICIA KOMMUNE

Sekretariatsleder til Voksenservice, Fredericia Kommune

Har du en solid faglig ballast, hjertet på rette sted og lyst til at være visionær på både egne og organisationens vegne?

Ansøgningsfrist: 23/09/2015

Se alle aktuelle stillinger på www.dknyt.dk/stillinger

Af Morten Uhrenholdt. Tanker fra hængekøjen

Onkel skattefars afløser

Min onkel Frits døde her i sommer. Han blev født i 1925, så det er vel ikke så unaturligt. Hele sit lange liv var han nærværende, videbegærlig og diskussionslysten.

Til sin død boede han - med få afbrydelser - i sin fødeby i Vendsyssel, der overfor stationen havde en gammeldags købmandsgård med tre længer. Her var kornlofter, hestestald, kul- og kokskælder og beboelse ud mod gaden.

Her slog slægten sig ned i 1885. Min oldefar - netop hjemvendt fra Amerika - ville drive træhandel og maltgørreri. Det blev senere til korn og foderstoffer. Så Frits kom til at vokse op i byens Matador-familie, der spillede en stor rolle i byens liv og udvikling. Dengang var en jernbanestation byens omdrejningspunkt med livlig aktivitet dagen igennem. Sammen med familiens travle købmandsgård lige overfor udgjorde den den ellers søvnige bys summen centrum.

Da min farfar trak sig tilbage fra det travle handelsliv, lå det i sagens natur, at Frits overtog roret. Men i 1960'erne ændrede Danmark sig hastigt på mange måder, og blandt andet blev det sværere og sværere at være en mindre handelsvirksomhed, og til sidst måtte Frits give op og sælge familiens levebrød gennem næsten 100 år til en af branchens store aktører i Aalborg.

Så skulle Frits jo finde på noget andet at tage sig til. På nutidens sprog ville man nok sige, at han havde hele byen som sit netværk. Han var respekteret, og man kendte hans gennemhæderlighed, gode købmandskab og evne til at tale med mennesker. Så Frits blev ansat ved kommunen som blandt andet pantefoged.

Hjælpeløs på det digitale hav

Og så hedder emnet jo SKAT. Sagerne accelerer i både antal og omfang. Det er så tærrukrummende pinligt og tragikomisk, at man fattes ord. Og det er ikke så godt i min branche.

Man må spørge sig, om velfærdssamfundet kan overleve, når det væsen, der skal skaffe finansieringen, sejler så hjælpeløst rundt på det digitale hav, mens spekulanter, skattetænkere og gemene svindlere uden besvær lænsr fællesskassen for milliarder. Almindelige borgere forfølges for småmønt med lovlige og ulovlige metoder. Trods det skylder danskerne det offentlige 70 milliarder, som SKAT åbenbart ikke evner at få indkradset blot en brøkdal af. Den del af skandalen tog for alvor fart, da Løkke Rasmussen med vanlig skråriskerhed fratog kommunerne opgaven med blandt andet at inddrive restancer og betroede den til et nyt vidundersystem. Det skortede ikke på advarsler, og særlig kommunerne strittede voldsomt imod. Men Løkke og hans håndgangne mænd var meget klogere og vidste bedre. Siden da har kommuner og stat haft et stadig større gabende hul i kasserne - vi taler milliarder.

Den for tiden siddende skatteminister har nu besluttet definitivt at skrotte det uduelige system. Hvordan opgaverne - som man uden overdrivelse kan kalde enorme og ganske hastende - skal klares, vides ikke. For parallelt med den kuldsejlede digitalisering er mandskabet i SKAT næsten halveret.

Hvis onkel Frits havde oplevet, at det system, der afløste hans måde at gøre tingene på, nu skrottes, så ville han sikkert have modtaget det med et stille smil - blandet med vantro og bestyrtelse over, at SKAT er kommet så langt ud.

En kop kaffe og en ordning

Når jeg besøgte ham, havde han altid noget at fortælle om samfundsemner, han gik og filosoferede over. Engang fortalte han med både humor og indignation, at han havde besøgt

Pantefogeder har gennem tiderne været temmelig upopulære repræsentanter for de offentlige myndigheder som her på billedet, hvor en jæger opkræves afgift for sit bytte i Frankrig anno 1700. SKAT's digitaliserede system er dog hverken så nidkært eller effektivt som den gamle skatteopkræver, mener Deres skribent i hængekøjen. Og det kan han vel have ret i, SKAT's foreløbige 'performance' taget i betragtning.

Foto: Polfoto

sin gamle arbejdsplads og der set de mange højtuddannede, der nu sad ved deres computere i stedet for ham.

'Hvad kommer der så ud af det? Alle de mennesker. I min tid tog jeg ud til folk, når der var problemer med at få betalt. Så snakkede vi om sagerne og fandt en løsning. Det virkede. Det, de gør i dag - det kommer der ikke meget ud af.'

De tørre tal giver ham ret. Og jeg kan se ham for mig, når han var ude at løse problemer. Først en snak om vind og vejr, børnene, gesjæften og lokale begivenheder. Dertil nok ikke sjældent en kop kaffe. Og så trådte pantefogeden i karakter.

'Nå, Thomsen. Vi skal jo også snakke alvor.

Du er jo kommet bagud, og det må vi finde ud af hvad vi gør ved.'

Undervejs har Frits fået et klart billede af, hvordan situationen er i det lille hjem eller virksomheden. Er der noget at hente, eller er det en rigtig dårlig idé at kræve gælden betalt lige nu? Og jeg er sikker på, at han i de fleste tilfælde er kommet hjem til kommunekontoret med en tilfredsstillende ordning. Den slags kan ikke digitaliseres.

Digitalisering på hjernen

Medarbejderne i SKAT er sikkert både dygtige og hårdtarbejdende, men er udsat for håbløse betingelser og uduelige og handlingslammede

"Politikerne er så spareivrige og hypnotiserede af Excel-arkene, at de har mistet forbindelsen med arbejdets virkelighed. Så de indregner den beregnede besparelse i deres budgetter fra dag ét og kræver nedskæringerne gennemført nu og her."

chefer samt en flok politikere, der har fået digitalisering på hjernen.

Der er forskellige årsager til skandalerne. Men én ting går ved nærmere eftersyn igen: Målet var at spare penge og mandskab - ikke at skabe bedre resultater endsige give borgerne en bedre service. Politikerne er så spareivrige og hypnotiserede af Excel-arkene, at de har mistet forbindelsen med arbejdets virkelighed. Så de indregner den beregnede besparelse i deres budgetter fra dag ét og kræver nedskæringerne gennemført nu og her.

Resultatet er forudsigeligt - undtagen åbenbart for politikere. Der er nu engang opgaver, der kræver god, gammeldags menneskearbejdskraft. Ikke mindst, når man skal indføre nyt og omlægge arbejdsgange radikalt.

Digitalisering løser ikke alle problemer. Og rationaliseringer skal først virke, før gevinsten kan høstes. Hvor svært kan det være?

Når jeg tænker på alle de vilde digitaliseringsplaner, det offentlige har i pipelinen, løber det mig koldt nedad ryggen, og søvnløse nætter venter. Meget af det, der allerede er gennemført, er endt i katastrofer; milliarder er kastet ud i den blå luft. Dertil kommer det offentliges hårrejsende sløseri med elementær it-sikkerhed. Det er ganske enkelt komplet uforsvarligt - som beslutningstagerne gør - at buldre videre, som om intet er hændt. Det er der, og regningen er på himmelflugt, mens resultaterne er katastrofale og borgernes tillid tæt på ikke-eksisterende.

Man tør næsten ikke tænke på, hvad det næste bliver, hvis det ikke lykkes nogen at råbe politikere op.